

Briuselis, 2019 10 29
COM(2019) 549 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI
dėl TFAS fondo, EFRAG ir PIOB veiklos 2018 m. ir dėl pasiektų Sąjungos programos
rezultatų

1. ATASKAITOS TIKSLAS IR TAIKYMO SRITIS

Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 258/2014¹ dėl Sąjungos tam tikros audito ir finansinės atskaitomybės sričių veiklos paramos programos nustatymo su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2017/827², Komisija privalo parengti metinę ataskaitą dėl programos paramos gavėjų veiklos.

Šios Sąjungos programos tikslas – gerinti efektyvaus vidaus rinkos veikimo sąlygas remiant skaidrų ir nepriklausomą tarptautinių aukštos kokybės finansinės atskaitomybės ir audito standartų rengimą.

Šioje ataskaitoje aptariama Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) fondo, Europos finansinės atskaitomybės patariamiosios grupės (EFRAG) ir Viešojo intereso priežiūros tarybos (PIOB) 2018 m. veikla. Taip pat paminėti tam tikri įvykiai, vykę 2019 m., kai manyta, kad tai bus naudinga šios ataskaitos tikslais.

Atsižvelgiant į T. Stolojano³ ataskaitą ir Reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas Nr. 258/2014, 9 konstatuojamojoje dalyje išdėstytus reikalavimus, ataskaitoje pateiktas Komisijos atliktas minėtų trijų institucijų valdymo įvertinimas, ypač interesų konflikto prevencija, skaidrumas, ekspertų įvairovė, finansavimo įvairovė, viešoji atskaitomybė ir galimybė visuomenei susipažinti su dokumentais.

Vadovaujantis Reglamento Nr. 258/2014 9 straipsnio 8 dalimi, šios ataskaitos priede pateiktas 2014–2019 m. pagal finansavimo programą pasiektų rezultatų įvertinimas.

1.1. ATASKAITOS STRUKTŪRA

Ataskaitą sudaro šios dalys:

- **2 skirsnis. Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų fondas.** Šiame skirsnyje apžvelgta Fondo 2018 m. veikla ir įvertintas jo valdymas.
- **3 skirsnis. Europos finansinės atskaitomybės patarimoji grupė.** Šiame skirsnyje apžvelgta EFRAG 2018 m. veikla ir įvertintas jos valdymas.
- **4 skirsnis. Viešojo intereso priežiūros taryba.** Šiame skirsnyje apžvelgta PIOB 2018 m. veikla ir įvertintas jos valdymas.
- **5 skirsnis. Išvados.** Šiame skirsnyje apibendrintos išvados dėl finansavimo programos aktualumo.
- **Priedas. Tarpinis programos įvertinimas.** Priede Komisija įvertino pažangą, padarytą 2014–2019 m. siekiant finansavimo programos tikslų.

---

¹ OL L 105, 2014 4 8, p. 1.

² OL L 129, 2017 5 19, p. 24.

³ Ataskaita A8-0172/2016 dėl tarptautinių apskaitos standartų (TAS) vertinimo ir Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) fondo, Europos finansinės atskaitomybės patariamiosios grupės (EFRAG) ir Viešojo intereso priežiūros tarybos (PIOB) veiklos.

2. TARPTAUTINIŲ FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTŲ FONDAS

2.1. TFAS FONDO VEIKLOS APŽVALGA

2.1.1. STANDARTŲ NUSTATYMAS

Tarptautinių apskaitos standartų valdybos (TASV) standartų nustatymo veiklos, įskaitant TFAS aiškinimo komiteto (TFAAK) veiklą, apžvalga ir vykdomos tvirtinimo procedūros yra išdėstytos šios ataskaitos *1 priedėlyje*.

2018 m. TFAS fondas vykdė intensyvią informavimo veiklą. Ją vykdant siekta padėti įgyvendinti 17-ąjį TFAS *Draudimo sutartys* ir stebėti, kaip jis įgyvendinamas. 2018 m. lapkričio mėn. TASV išnagrinėjo išsamų su standarto įgyvendinimu susijusių veiklos problemų sąrašą ir nusprendė apsvarstyti galimybę standartą pataisyti, kad jį taikyti būtų lengviau. Valdyba preliminariai nusprendė atidėti 17-ojo TFAS taikymo pradžios datą nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2022 m. sausio 1 d. ir pratęsti laikotarpį, per kurį draudimo sektoriaus įmonės pasirinktinai gali atidėti 9-ojo TFAS taikymą. 2019 m. birželio mėn. buvo paskelbtas parengiamasis projektas, siekiant iki 2020 m. vidurio baigti standarto peržiūrą. ES vykdoma 17-ojo TFAS patvirtinimo procedūra buvo kuriam laikui sustabdyta.

2.1.2. TYRIMŲ PROJEKTAI

Po 2015 m. vykdytų konsultacijų parengto 2017–2021 m. TASV darbo plano tikslas – tobulinti ir remti esamus standartus, skatinti geresnę komunikaciją ir remti jų įgyvendinimą. 2018 m., vykdydama savo *geresnės komunikacijos* projektą, TASV tęsė diskusijas dėl galimybės tobulinti pirminių finansinių ataskaitų struktūrą ir turinį, daugiausia dėmesio skirdama finansinės veiklos ataskaitoms. Peržiūradama TFAS nustatytus informacijos atskleidimo reikalavimus TASV paskelbė pataisą, kuria siekė, kad būtų taikomas reikšmingumo principas ir standartai būtų aktualesni, ir ėmėsi dviejų naujų iniciatyvų, įskaitant abiejuose galiojančiuose standartuose nustatytų informacijos atskleidimo reikalavimų standartinę peržiūrą.

Užbaigusi 13-ojo TFAS *Vertinimas tikraja verte* peržiūrą, TASV padarė išvadą, kad taikant standartą finansinė atskaitomybė pagerėjo, jį įgyvendinant didelių nenuoseklumo atvejų nepastebėta ir nenumatytų išlaidų nepatirta. Tačiau, atsižvelgdama į EFRAG raštą su pastabomis, TASV nusprendė 13-ąjį TFAS įtraukti į pirmiau minėtą informacijos atskleidimo reikalavimo standartinę peržiūrą.

2018 m. Valdyba pradėjo vykdyti naują projektą, pagal kurį numatė išnagrinėti palūkanų normų lyginamųjų indeksų reformos poveikį apsidraudimo apskaitai. Siekdama sušvelninti pasekmes esamų apsidraudimo ryšių apskaitos tvarkai, 2019 m. gegužės mėn. TASV paskelbė parengiamąjį projektą. Antruoju projekto etapu bus nagrinėjamas palūkanų normų lyginamųjų indeksų pakeitimo kitais indeksais poveikis. Siekdama įvertinti galimybes atnaujinti esamą 6-ąjį TFAS, TASV taip pat ėmėsi įgyvendinti naują gavybos veiklos tyrimo projektą.

Be to, TASV surengė viešas konsultacijas dėl pasiūlytų 32-ojo TAS *Finansinės priemonės. Pateikimas* patobulinimų siekiant aiškiau atskirti finansinius įsipareigojimus ir nuosavybę (*Finansinės priemonės, turinčios nuosavybės ypatybių*). Stebėdama, kaip įgyvendinamas 3-iasis TFAS *Verslo jungimai*, Valdyba nusprendė išnagrinėti galimybes supaprastinti prestižo apskaitą ir ėmė svarstyti, kaip patobulinti vertės sumažėjimo patikrinimą.

TFAS fondas atnaujino TFAS taksonomiją, kad ji atspindėtų pokyčius, atsiradusius dėl naujų standartų ir jų pataisų⁴.

2.1.3. PATIKSLINTI KONCEPTUALIEJI PAGRINDAI

2018 m. kovo mėn. TASV paskelbė patikslintus Konceptualiuosius finansinės atskaitomybės pagrindus. Pagrindiniai pakeitimai išdėstyti 2017 m. Komisijos metinėje ataskaitoje dėl TFAS fondo veiklos. Konceptualieji pagrindai yra teisiškai neprivalomos, TAS valdybai skirtos TFAS standartų rengimo gairės. Jie taip pat padeda rengėjams ir auditoriams aiškinti esamus standartus. Europos Sąjunga jų nepriėmė, nes 1-ajame TAS *Finansinių ataskaitų pateikimas* jau yra nurodyta, kad tarptautinių apskaitos standartų ir jų aiškinimų taikymas ir, kai būtina, papildomų duomenų atskleidimas leidžia tikėtis, kad gautas rezultatas ir bus teisingos finansinės ataskaitos. Todėl 2003 m. Europos Komisija įvertino, kad konceptualiųjų pagrindų patvirtinti nebūtina.

2.2. BENDRIEJI PRINCIPAI, KURIAIS VADOVAUJANTIS PARENGTI NAUJI STANDARTAI

2.2.1. BENDRIEJI PRINCIPAI

TASV tinkamos procedūros reikalavimai yra išdėstyti Tinkamos procedūros vadove. Jų taikymą praktikoje prižiūri specialus patikėtinių komitetas – Tinkamos procedūros priežiūros komitetas (TPPK). 2018 m. Tinkamos procedūros reikalavimai nesikeitė. Tačiau 2017 m. lapkričio mėn. Tinkamos procedūros priežiūros komitetas nusprendė atlikti Tinkamos procedūros vadovo peržiūrą. Peržiūrą buvo numatyta užbaigti iki 2020 m. Atliekant peržiūrą, be kitų dalykų, vertinami ir poveikio analizės proceso pokyčiai. Siekiant pasikonsultuoti dėl siūlomų pakeitimų 2019 m. balandžio mėn. paskelbtas parengiamasis projektas. Tam, kad būtų galima išspręsti dėl paskelbto standarto iki jo taikymo pradžios kylančius įgyvendinimo klausimus, pagal vienos į parengiamąjį projektą įtrauktos pataisos nuostatas yra siūloma leisti TASV skelbti aiškinamąją medžiagą. Taip siekiama padėti užtikrinti, kad įgyvendinimas iki faktinės taikymo dienos vyktų nuosekliai.

---

⁴ Europos Sąjungos teikiamas finansavimas taip pat naudojamas tam, kad TFAS taksonomija būtų laiku atnaujinama, o tai savo ruožtu prisideda prie vieno Europos elektroninio formato kūrimo.

2.2.2. TINKAMA PROCEDŪRA, POVEIKIO ANALIZĖ IR KONKRETŪS ASPEKTAI, SUSIJĘ SU VERSLO MODELIAIS, PASEKMĖMIS EKONOMINIAMS SANDORIAMS, SUDĖTINGUMUI, TRUMPALAIKIŠKUMUI IR NESTABILUMUI

2018 m. svarbių standartų, dėl kurių būtų reikėję parengti atskirą poveikio analizės ataskaitą, paskelbta nebuvo. Tačiau pirmiau minėtame 2019 m. Tinkamos procedūros vadovo parengiamajame projekte siūloma Fondo tinkamos procedūros vadovą iš dalies pakeisti ir pabrėžti, kad TASV atliekamoje poveikio analizėje dėmesį reikėtų sutelkti į finansinės atskaitomybės tobulinimą ir kartu atsižvelgti į įgyvendinimo sąnaudas ir tai, kaip didesnis skaidrumas gali paveikti finansinį stabilumą. Parengiamajame projekte taip pat siūloma poveikio analizę vykdyti per visą standartų nustatymo procesą. Dėl platesnio naujų finansinės atskaitomybės reikalavimų ekonominio poveikio pažymėtina, kad siūlomose pataisose pabrėžiama, jog kiekybinis vertinimas paprastai būna neįmanomas, tačiau Valdyba gali, jei reikia, vertinti konkretų ekonominį poveikį. Šis pataisų projektas ne iki galo atitinka Europos Komisijos, kaip Stebėsenos valdybos narės, lūkesčius, nes gali būti, kad pataisos nėra pakankamos, kad būtų pašalinta spraga, susijusi su TASV poveikio vertinimo ribotumu ir Reglamente dėl Tarptautinių apskaitos standartų (TAS) nustatytais Europos visuomenės gerovės patvirtinimo kriterijais.

2.3. VALDYMAS, PROFESINIS SAŽININGUMAS IR ATSKAITOMYBĖ

2.3.1. APŽVALGA

TFAS fondas yra pelno nesiekianti įmonė, veikianti pagal Delavero valstijos (JAV) bendruosius įmonių teisės aktus. Kaip užsienio įmonė ši įstaiga veikia ir Jungtinėje Karalystėje. JAV juridinio asmens statusas buvo pasirinktas dėl mokesčių motyvų, nes tuo metu didelė dalis finansavimo ir paramos buvo gaunama iš JAV suinteresuotųjų subjektų. Turėdamas tokį teisinį statusą Fondas gali veikti bet kurioje pasaulio jurisdikcijoje ir vis tiek naudotis JAV turimu ne pelno įmonės statusu ir vadovautis daugelyje jurisdikcijų galiojančiomis su JAV sudarytomis mokesčių sutartimis.

TFAS fondą valdo 22 patikėtinių valdyba, kurios nariai yra kolektyviai atsakingi už bendrą TASV priežiūrą ir jos narių skyrimą. 2018 m. įvyko trys Patikėtinių valdybos posėdžiai. Skiriant patikėtinius, stengiamasi užtikrinti proporcingą paskirstymą pagal geografinę kilmę ir juos prieš tai turi patvirtinti Stebėsenos valdyba, taip užtikrinant ryšius su valdžios institucijomis. Europos Komisija yra Stebėsenos valdybos narė. 2018 m. įvyko du Stebėsenos valdybos posėdžiai. TASV sudaro 14 narių, kuriuos skiria patikėtiniai, vadovaudamiesi geografinės pusiausvyros reikalavimais. TASV nariai skiriami penkerių metų kadencijai ir gali būti vieną kartą perrinkti dar vienai kadencijai. TASV yra atsakinga už standartų nustatymą. 2018 m. ji surengė 11 valdybos posėdžių. Patikėtiniai taip pat skiria TFAS aiškinimo komiteto (TFAAK), skirto aiškinti TFAS standartų taikymą ir teikti rekomendacijas finansinių ataskaitų teikimo klausimais, 14 narių. Be to, TFAS patariamoji taryba – tai forumas, kuriame gali dalyvauti organizacijos ir fiziniai asmenys. Jos narius skiria patikėtiniai, o valdyba su ja konsultuojasi dėl sprendimų, susijusių su dideliais projektais.

2.3.2. SKAIDRUMO TAISYKLĖS

Valdybos ir Aiškinimo komiteto posėdžiai yra atviri visuomenei, darbotvarkės yra skelbiamos, o posėdžius galima stebėti internetu.

Dėl skaidrumo registų pažymėtina, kad nuo 2019 m. gruodžio mėn. TFAS fondas kas ketvirtį skelbs ryšių su suinteresuotaisiais subjektais registrą. Registre bus saugoma visa informacija apie TASV narių bendravimą su išorės šalimis, trukusį ilgiau negu 30 minučių, įskaitant tiesioginį bendravimą, bendravimą internetu ir posėdžius telefonu.

2.3.3. ATSTOVAVIMAS SUINTERESUOTIESIEMS SUBJEKTAMS

Remiantis patikėtinių 2015 m. atlikta struktūros ir veiksmingumo peržiūra, patikėtinių geografinis pasiskirstymas turėtų reprezentatyviai atitikti pasaulio kapitalo rinkas ir geografinės pusiausvyros reikalavimą užtikrinti tolygų atstovavimą Azijai ir Okeanijai, Europai ir Amerikai.

TFAS fondo įstatuose reikalaujama, kad iš kiekvieno iš trijų regionų būtų paskirta po šešis patikėtinius, taip pat vienas patikėtinis būtų paskirtas iš Afrikos ir trys patikėtiniai – iš bet kurio regiono, laikantis reikalavimo užtikrinti bendrą geografinę pusiausvyrą. Pagal paskyrimo TASV nariu kriterijus yra panašiai reikalaujama iš kiekvieno regiono paskirti po keturis narius, iš Afrikos paskirti vieną narį ir vieną narį paskirti iš bet kurio regiono.

2018 m. gruodžio 31 d. į TFAS patariamąsias tarybas sudėtį įėjo 46 organizacijos ir 48 pavieniai nariai. Europos Komisija dalyvauja kaip stebėtoja.

2018 m. spalio mėn. TFAS fondo pirmininku paskirtas Erkki Liikanenas.

2.3.4. ATSKAITOMYBĖ EUROPOS PARLAMENTUI

Kaip nurodyta Reglamente (ES) 2017/827⁵, Europos Parlamentas turėtų būti išsamiai informuojamas apie TFAS rengimą. Metinis Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos (ECON) komiteto, TASV pirmininko H. Hoogervorsto ir TFAS fondo patikėtinių pirmininko M. Prados apsikėitimas nuomonėmis įvyko 2018 m. kovo 19–20 d. Apsikeitimą nuomonėmis Ekonomikos ir pinigų politikos (ECON) komitetas surengė ir 2019 m. vasario 26 d. Per šį apsikėitimą nuomonėmis H. Hoogervorstas ir E. Liikanenas pranešė apie rengiamas 17-ojo TFAS *Draudimo sutartys* pataisas ir TFAS fondo dalyvavimą sprendžiant tvarumo ataskaitų teikimo ir mokesčių skaidrumo klausimus.

TFAS fondas konsultavosi su Stebėsenos valdyba dėl ataskaitų dėl mokesčių teikimo pagal šalis ir padarė išvadą, kad politinis pritarimas tam, kad būtų nustatyti papildomi privalomi duomenų atskleidimo reikalavimai mokesčių skaidrumo tikslais, visame pasaulyje yra nepakankamas. Tačiau TASV nori išnagrinėti duomenų apie mokesčių strategijas atskleidimą vykdydama projektą, kuriuo siekiama pakoreguoti ir atnaujinti neprivalomą pareiškimą apie

---

⁵ 7 konstatuojamoji dalis.

taikomą praktiką (vadovybės pastabas), kuriame paaiškinamos aplinkybės, į kurias reikėtų atsižvelgti aiškinant finansines ataskaitas.

Šiuo atžvilgiu 2016 m. balandžio mėn. Komisija priėmė platesnių užmojų pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto⁶ dėl didelių tarptautinių įmonių pajamų mokesčio informacijos atskleidimo, kuris taip pat vadinamas mokesčių informacijos ataskaita pagal šalis. Pasiūlymu buvo siekiama užtikrinti, kad didelės tarptautinės įmonės, kurių pajamos viršija 750 mln. EUR, skelbtų pagal šalis suskirstytą informaciją apie sumokėtą juridinių asmenų pelno mokesčių. Europos Parlamentas savo pirmąją poziciją priėmė 2019 m. kovo 27 d. Tačiau Europos Vadovų Taryba savo pozicijos dar nepatvirtino.

Per apsikeitimą nuomonėmis H. Hoogervorstas taip pat pranešė, kad tvarumo politikos tikslai yra platesni ir apima ne vien finansinę atskaitomybę, tad jų būtų geriau siekti įgyvendinant finansines paskatas arba apmokestinimo priemones, o ne viešai atskleidžiant duomenis. Tačiau jis pabrėžė, kad informacija apie tvarumo klausimų poveikį būsimoms įmonių pajamoms taip pat bus svarstoma teisiškai neprivalomose vadovybės pastabose apie taikomą praktiką.

Komisija išnagrinės, ar reikėtų svarstyti alternatyvius standartų nustatymo veiksmus. Tiksliau, Tvaraus augimo finansavimo veiksmų plane Komisija įsipareigojo, atlikdama ES teisės aktų dėl įmonių viešos atskaitomybės tinkamumo patikrą, įvertinti tvarumo ataskaitų teikimo reikalavimus, nustatytus Nefinansinės informacijos direktyvoje⁷. Priklausomai nuo to, kokios išvados bus padarytos, Komisija gali svarstyti naujas iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama didinti įmonių informacijos skaidrumą tvarumo klausimų ir ilgalaikės vertės kūrimo srityse. Be to, 2019 m., atsižvelgdama į Finansinio stabilumo tarybos Su klimatu susijusios finansinės informacijos atskleidimo darbo grupės rekomendacijas, Komisija neprivalomas Nefinansinių ataskaitų teikimo gaires⁸ papildė gairėmis dėl su klimatu susijusios informacijos teikimo⁹.

2.3.5. INTERESŲ KONFLIKTŲ PREVENCIJA

TFAS fondo patikėtiniai yra skiriami 3 metų kadencijai su galimybe būti perrinktais dar vienai kadencijai ir jie privalo įsipareigoti veikti viešojo intereso labui. Atsižvelgiant į Stebėsenos valdybos prašymą, 2018 m. patvirtinta pakoreguota interesų konfliktų valdymo politika. Joje numatytas principas, kad patikėtinis ir Stebėsenos valdybos narys negali dirbti toje pačioje organizacijoje. Tačiau pagal šią politiką patikėtinių pirmininkui išimtiniais atvejais leidžiama nuo šio principo nukrypti.

Tik trys TASV nariai gali dirbti ne visą darbo dieną. TFAS fondo įstatuose reikalaujama, kad visą darbo dieną dirbantys valdybos nariai nutrauktų visus darbo santykius ir ryšius, kurie gali

⁶ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2013/34/ES nuostatos dėl tam tikrų įmonių ir filialų pelno mokesčio informacijos atskleidimo (2016/0107/COD).

⁷ Direktyva 2014/95/ES dėl tam tikrų didžiųjų įmonių ir grupių nefinansinės ir įvairovės informacijos atskleidimo.

⁸ C/2017/4234.

⁹ C/2019/4490.

turėti įtakos jų nepriklausomumui. Neleidžiama būti deleguotam darbdavio arba turėti teisę vėl grįžti pas buvusį darbdavį.

2.3.6. FINANSAVIMO PASKIRSTYMAS

2018 m. TFAS fondas iš Europos Sąjungos gavo 4,7 mln. EUR dotaciją – ji sudaro 18,5 proc. viso gauto finansavimo.

Nurodyti įnašai 2018 m. sumažėjo 10,6 proc. (9,7 proc., jei būtų atsižvelgiama į valiutų kursų svyravimo poveikį). Daugiausia pakito tarptautinių audito tinklų (-32 proc.), Kinijos (+25 proc.) ir JAV¹⁰ (-13 proc.) įnašai. Finansavimo pasiskirstymas pagal pagrindinius geografinius regionus parodytas 2 priedėlyje. Iš jo ypač matyti, kad, nepaisant to, kad patikėtinių valdyboje (po 6 patikėtinius) ir TFAS fonde (po 4 valdybos narius) ES ir JAV yra atstovaujama vienodai, Šiaurės ir Pietų Amerikai tenka tik iki 6 proc. Fondo finansavimo, o Europos ir Azijos ir Okeanijos įnašai atitinkamai sudaro 35,7 ir 32,7 proc. visų įnašų. Palyginti su 2017 m., santykinė ES biudžeto ir valstybių narių dalis padidėjo (nuo 32,4 iki 35,7 proc.). Tai, kad sumažėjo nurodyti tarptautinių audito tinklų įnašai, iš dalies atsverta komerciniu susitarimu, dėl kurio padidėjo pajamos iš licencijų išdavimo.

TFAS fondas ataskaitoje nurodė 2,9 mln. GBP grynąjį perteklių. Visas nepaskirstytas perteklius, 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis, sudarė 34,4 mln. GBP.

3. EUROPOS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS PATARIAMOJI GRUPĖ

3.1. EFRAG VEIKLOS APŽVALGA

3.1.1. PATVIRTINIMO VEIKLA

Pagrindinė EFRAG veiklos sritis – patarti Europos Komisijai, ar nauji arba pakoreguoti TFAS atitinka TAS reglamente dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo nustatytus patvirtinimo kriterijus. Prie šių kriterijų reikėtų priskirti reikalavimo pateikti tikrą ir teisingą vaizdą laikymąsi ir Europos visuomenės gerovės siekį. Tyrimai vietoje, poveikio vertinimai ir informavimo veikla yra svarbi EFRAG darbo teikiant nuomones dėl tvirtinimo dalis, padedanti nuspręsti, ar standartas yra palankus Europos visuomenės gerovei.

2018 m. EFRAG aktyviai rengė nuomonę dėl 17-ojo TFAS *Draudimo sutartys* patvirtinimo. Ji atliko svarbią numatomo 17-ojo TFAS poveikio analizę, kurią sudarė išsamus praktinių atvejų (11 draudimų) tyrimas, supaprastintas praktinių atvejų (49 draudimų) tyrimas ir išsami naudotojų informavimo veikla.

Be to, EFRAG užsakė atlikti ekonominį tyrimą, per kurį turėjo būti atlikta tokių sričių kaip pramonės tendencijos, galimas poveikis konkurencijai dėl kapitalo ir klientų, taip pat galimas

---

¹⁰ Nuo 2015 m. Vertybinių popierių ir biržų komisija nebeprisideda prie TFAS fondo finansavimo. Iš JAV gaunamą finansavimą sudaro tik privačiojo sektoriaus organizacijų savanoriški įnašai.

poveikis draudikų produktų ir paslaugų pasiūlai, analizė. Tyrimas prisideda prie EFRAG atliktos poveikio analizės. 2018 m. spalio mėn. Europos Parlamentas priėmė pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl 17-ojo TFAS ir joje išdėstė tam tikrus susirūpinimą keliančius klausimus, susijusius su 17-ojo TFAS platesniu poveikiu finansiniam stabilumui, ilgalaikėms investicijoms ir Europos draudimo rinkai, ir pabrėžė konkrečius techninius klausimus, kuriuos derėtų apsvarstyti teikiant nuomonę dėl patvirtinimo. EFRAG įtraukė Parlamento iškeltus klausimus į savo darbo planą, kad juos galėtų išnagrinėti rengdama nuomonės dėl patvirtinimo projektą.

Pagal EFRAG pradinį tvarkaraštį nuomonę Komisijai reikėjo pateikti iki 2018 m. pabaigos, tačiau nuo to laiko projekto įgyvendinimas pasuko kita linkme. EFRAG atliekant praktinio atvejo analizę ir vykdant informavimo veiklą iškilo keletas susirūpinimą keliančių klausimų, tad EFRAG valdyba nusprendė raštu kreiptis į TASV ir pabrėžti kai kuriuos 17-ojo TFAS aspektus, kuriuos, EFRAG nuomone, derėjo išnagrinėti išsamiau. Nuo to laiko TASV preliminariai nusprendė pataisyti standartą ir 2019 m. birželio mėn. paskelbė parengiamąjį projektą, kad išspręstų kai kuriuos EFRAG iškeltus susirūpinimą keliančius klausimus. EFRAG parengė savo rašto su pastabomis projektą 2019 m. liepos mėn. ir, siekdama sužinoti Europos suinteresuotųjų subjektų nuomonę, pradėjo viešas konsultacijas. Rašto su pastabomis projekte ypač pabrėžiama, kad 17-ojo TFAS pereinamojo laikotarpio reikalavimai ir sumavimo lygis, taikomas vertinant draudimo sutartis, vis dar kelia didelių veiklos iššūkių. Abu susirūpinimą keliantys klausimai buvo įtraukti į Europos Parlamento 2018 m. pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl 17-ojo TFAS.

2018 m. EFRAG dalyvavo TASV konsultacijų procese ir po viešų konsultacijų paskelbė raštus su pastabomis dėl visų TASV pasiūlymų (parengiamųjų projektų ir konsultacijoms skirtų dokumentų). 2019 m. birželio mėn. EFRAG parengė galutinį raštą su pastabomis dėl palūkanų normų lyginamojo indekso reformos ir jame pabrėžė, kad reikia skubiai spręsti klausimą dėl jos pasekmių apsidraudimo sandorių apskaitai, kad Europos Sąjungoje šį standartą būtų galima laiku patvirtinti. Kitos pažymėtos sritys – TASV projektai dėl *veiklos, kuriai taikomi reguliuojami tarifai, ir pirminių finansinių ataskaitų*.

3.1.2. KITI PRAŠYMAI PATEIKTI TECHNINĘ NUOMONĘ

Atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliuciją dėl 9-ojo TFAS ir atsakydama į Komisijos prašymus apsvarstyti galimą 9-ojo TFAS poveikį ilgalaikėms investicijoms į nuosavybės priemones (kuris buvo pabrėžtas ir Komisijos *Tvaraus augimo finansavimo* veiksmų plane), EFRAG surengė viešas konsultacijas ir parengė joms skirtą dokumentą *Equity Instruments – Impairment and Recycling*. EFRAG taip pat apžvelgė akademinę literatūrą dėl 9-ojo TFAS ir ilgalaikių investicijų. 2018 m. lapkričio mėn. EFRAG pateikė nuomonę dėl nuosavybės priemonių apskaitos tvarkos pagal 9-ąjį TFAS ir joje padarė išvadą, jog tam, kad galėtų rekomenduoti artimiausiu metu standartą taisyti, grupė nesurinko pakankamai įrodymų dėl neigiamo poveikio sprendimams dėl (ilgalaikio) investavimo į nuosavybės priemones. Tačiau EFRAG taip pat ėmėsi darbo pagal Komisijos antrąjį prašymą išnagrinėti vertinimui tikrąja

verte alternatyvias ilgalaikių investicijų į nuosavybės priemones ir priemones, turinčias nuosavybės ypatybių, portfelių apskaitos tvarkos galimybes.

Atsižvelgdama į Komisijos prašymą ir į 2018 m. kovo mėn. Tvaraus augimo finansavimo veiksmų plane numatytą tvarkaraštį EFRAG įkūrė Europos bendrovių ataskaitų laboratoriją „Lab@EFRAG“ (toliau – Europos laboratorija). Europos laboratorijos paskirtis – dalijantis gerąja patirtimi skatinti bendrovių ataskaitų naujoves. Europos laboratorijos iniciatyvinės grupės pirmasis posėdis įvyko 2018 m. lapkričio mėn. Per posėdį patvirtintas pirmasis su klimatu susijusių ataskaitų projektas. Gruodžio mėn. surengus viešą konkursą, buvo sudaryta pirmoji projekto darbo grupė su klimatu susijusių ataskaitų klausimams, o 2019 m. vasario mėn. ši darbo grupė pradėjo dirbti. Sprendimą įtraukti projektą į Europos laboratorijos darbotvarkę priėmė Europos laboratorijos iniciatyvinė grupė, atsižvelgdama į suinteresuotųjų subjektų nuomonę, išreikštą per liepos mėn. paskelbtas ir iki 2019 m. rugsėjo 30 d. trukusias viešas konsultacijas.

3.1.3. TYRIMŲ VEIKLA

2018 m. EFRAG surengė viešas konsultacijas dėl savo tyrimų darbotvarkės, siekdama užtikrinti, kad EFRAG imtųsi tų tyrimų projektų, kurie Europai aktualiausi. Per viešas konsultacijas surinkta informacijos apie Europos suinteresuotųjų subjektų prioritetus, susijusius su šia svarbia EFRAG veiklos dalimi. Remdamasi šių konsultacijų rezultatais, 2018 m. pabaigoje EFRAG pradėjo tris naujus tyrimų projektus: *Better Information on Intangible Assets*, *Crypto Assets* ir *Variable and Contingent Payments*. Vykdydama tiriamąjį darbą, EFRAG taip pat paskelbė diskusijoms skirtą dokumentą *Non-exchange Transfers: A role for Societal Benefit?* ir, padedama Patariamiosios grupės *pensijų planų* klausimais toliau vykdė darbą pensijų planų srityje. Per savo akademinę komisiją ir akademinį tinklą EFRAG stiprino bendradarbiavimą su akademinės bendruomenės nariais.

Dėl EFRAG įtakos diskusijose dėl tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų verta paminėti tai, kad prieš paskelbiant TASV diskusijoms skirtą dokumentą *Financial Instruments with Characteristics of Equity*, EFRAG sekretoriatas atliko bandomąją ankstyvąją analizę, atsižvelgdamas į jos raginimą poveikį analizuoti per visą standartų nustatymo procesą, ne vien jo pabaigoje. EFRAG intensyviai keitėsi informacija su nacionalinėmis standartus nustatančiomis institucijomis ir per konsultacijas dėl rašto su pastabomis projekto vykdė plačią naudotojų informavimo veiklą, siekdama įvertinti platesnį poveikį ir galimas nenumatytas pasekmes, kurių gali kilti pakeitus taisykles dėl nuosavybės ypatybių turinčių finansinių priemonių ataskaitų. Taip siekta sumažinti problemų, kylančių patvirtinimo etapu, jei TASV nuspręstų nustatyti standartą, riziką. EFRAG sekretoriatas 2019 m. vasario mėn. pabaigoje paskelbė darbinį dokumentą dėl pirminės analizės.

3.2. VALDYMAS, SKAIDRUMAS IR VIEŠOJI ATSKAITOMYBĖ

3.2.1. EFRAG VALDYMAS ATSIŽVELGIANT Į PH. MAYSTADTO ATASKAITOJE PATEIKTĄ REKOMENDACIJĄ

EFRAG valdymo reforma, įgyvendinta 2014 m. spalio 31 d., padidino organizacijos teisėtumą ir reprezentatyvumą ir užtikrino darnesnę ES dalyvavimą TASV standartų nustatymo procese.

Valdymo reforma buvo užbaigta 2016 m. liepos mėn. EFRAG generalinei asamblėjai EFRAG valdybos pirmininku oficialiai paskyrus Jeaną-Paulį Gauzèsą, buvusį Europos Parlamento narį, kurio kandidatūrą pateikė Komisija, o Europos Parlamentas bei Taryba jai pritarė. J. P. Gauzès kadencija pratęsta dar trejų metų laikotarpiui, nuo 2019 m. liepos 1 d.

Europos priežiūros institucijos ir Europos Centrinis Bankas pasirinko būti oficialiais stebėtojais, turinčiais pasisakymo EFRAG valdyboje teisę. Jų indėlis atidžiai apsvarstytas rengiant EFRAG pozicijas ir jie labai prisidėjo rengiant EFRAG poveikio analizę, pirmiausia finansinio stabilumo srityje.

Verta pabrėžti, kad 2018 m. EFRAG valdyba visas savo išvadas pasiekė bendru sutarimu, balsavimo neprireikė. 2017 m. įvyko pirmoji EFRAG valdybos rotacija ir buvo paskirta nauja valdyba. Atsižvelgiant į Ph. Maystadto ataskaitos¹¹ rekomendaciją, buvo sukurta stebėtojo vieta Europos organizacijoms, atstovaujančioms privatiems investuotojams (galutiniams naudotojams).

EFRAG valdyba, EFRAG generalinei asamblėjai prižiūrint, kasmet atlieka savo narių veiklos ir veiksmingumo peržiūrą. 2018 m. peržiūra, per kurią buvo apžvelgti įvairūs strateginiai, valdymo ir veiklos aspektai, parodė, kad apskritai valdymo struktūra veikė tinkamai ir tai padidino organizacijos patikimumą. Siekiant ateityje dar labiau pagerinti EFRAG veiklos veiksmingumą, buvo priimtos kelios rekomendacijos.

2017 m. EFRAG užsakė atlikti auditą, kaip išorės suinteresuotieji subjektai vertina EFRAG matomumą ir veiksmingumą. Auditą atliko nepriklausoma agentūra „FleishmanHillard“. 2018 m. kovo mėn. paskelbtoje galutinėje audito ataskaitoje patvirtinta, kad EFRAG savo darbu daro teigiamą įtaką suinteresuotiesiems subjektams, pažymėta komunikacinės grupės, kuri buvo sukurta vadovaujant EFRAG valdybos pirmininkui, padaryta pažanga didinant EFRAG matomumą ir patikimumą, ir nurodyta, kad matomumas yra viena iš nuolat tobulintinų sričių.

Dėl galimų interesų konfliktų paminėtinų klausimų nėra. EFRAG vidaus taisyklėse nustatyti interesų konfliktų valdymo reikalavimai, EFRAG valdyba turi Valdybos narių interesų konfliktų valdymo politiką. Ši politika yra paskelbta EFRAG interneto svetainėje. Šia politika siekiama užtikrinti EFRAG, kaip Europos viešojo intereso labai dirbančios organizacijos, patikimumą. Taikant šią politiką yra siekiama išvengti atvejų, kuriais galėtų kilti interesų konfliktų arba kurie yra suvokiami kaip interesų konfliktai, tai yra atvejų, kai būtų trukdoma

---

¹¹ *Should IFRS Standards be more “European”?*, 2013 m. spalio mėn. Philippe'o Maystadto ataskaita.

vykti laisvoms diskusijoms; kai būtų priimami sprendimai arba imamasi veiksmų, neatitinkančių visos Europos viešojo intereso arba EFRAG intereso; kai susidarytų įspūdis, kad EFRAG elgėsi netinkamai. EFRAG valdybos nariai ir EFRAG darbuotojai pasirašo metines deklaracijas.

3.2.2. SKAIDRUMO TAISYKLĖS

Nuo pat įsteigimo EFRAG nustatė skaidrią viešą tinkamą procedūrą, kuri ilgainiui buvo plėtojama toliau. Ši tinkama procedūra suteikia galimybę visiems Europos suinteresuotiesiems subjektams pateikti savo nuomones svarstyti EFRAG ir užtikrina, kad nustatant EFRAG poziciją būtų atsižvelgta į apskaitos ir ekonominių modelių bei nuomonių įvairovę Europoje. Tai yra labai svarbu siekiant užtikrinti, kad nauji TFAS atitiktų Europos poreikius.

EFRAG teisėtumo pagrindas – skaidrumas, valdymas, tinkama procedūra (ji gali apimti tyrimus vietoje, poveikio analizes ir informavimo veiklą), viešoji atskaitomybė ir išvalgus vadovavimas. Laikydamosi tinkamos procedūros, EFRAG skelbia pozicijų projektus viešoms konsultacijoms, atlieka tyrimus vietoje ir kitų formų pasekmių analizę, organizuoja informavimo renginius (kai kurie iš jų yra skirti konkrečiai finansinių ataskaitų naudotojams), vykdo specialius tyrimus, skelbia rezultatus atsiliepimų suvestinėse ir savo galutines pozicijas. Vykdydama kiekybinius tyrimus – jų medžiaga naudojama diskusijose apie EFRAG raštus su pastabomis ir rengiant nuomones dėl tvirtinimo ir jie pamažu užima vis svarbesnę EFRAG tiriamojo darbo dalį – EFRAG taip pat prisideda prie duomenimis pagrįsto standartų nustatymo.

EFRAG valdybos, EFRAG techninių ekspertų grupės (EFRAG TEG) ir EFRAG standartus nustatančių institucijų konsultacinio forumo (EFRAG CFSS) posėdžiai rengiami viešai, o nuo 2018 m. kovo mėn. juos galima stebėti internetu. Posėdžių darbotvarkė ir santraukos skelbiamos EFRAG interneto svetainėje. Be to, EFRAG valdybos, EFRAG TEG ir EFRAG CFSS posėdžių darbotvarkės patvirtinamieji dokumentai yra skelbiami viešai. Nuo 2018 m. kovo mėn. šių viešų posėdžių įrašus galima peržiūrėti internetu; taip suinteresuotiesiems subjektams sudaromos sąlygos stebėti diskusijas ne tik tikroju laiku, bet ir posėdžiams pasibaigus. EFRAG TEG diskusijos papildomos iš EFRAG CFSS (nacionalinių apskaitos standartus nustatančių institucijų forumo) ir specialių EFRAG darbo grupių ir patariamųjų komisijų gauta informacija.

EFRAG valdyba reguliariai gauna ataskaitas apie visus EFRAG darbuotojų ir kitų šalių susitikimus (ne reguliariai rengiamus administracinius susitikimus). Apibendrintos ataskaitos įtraukiamos į galutinę dotacijos naudojimo ataskaitą, kurią EFRAG teikia Komisijai.

EFRAG viešai skelbia metinę peržiūrą, kurioje visiškai skaidriai pateikia informaciją apie savo valdymą ir finansinę struktūrą bei pagrindinę atitinkamų metų veiklą. 2018 m. metinė peržiūra buvo paskelbta 2019 m. balandžio 25 d.

Apskritai EFRAG valdymui būdingas tinkamas informacijos srauto tarp pagrindinių suinteresuotųjų subjektų skaidrumas. EFRAG taip pat įrodė, kad yra pasiryžusi

bendradarbiauti su Komisija ir stengtis atitikti dar aukštesnius skaidrumo standartus negu anksčiau. Siekdama įrodyti, kad yra pasiryžusi įvykdyti šią užduotį, 2019 m. liepos 9 d. EFRAG valdyba patvirtino EFRAG viešo skaidrumo registro politiką, kurios esmė yra tai, kad apie visus Valdybos pirmininko, TEG pirmininko ir EFRAG generalinio direktoriaus susitikimus ir konferencijas yra skelbiama EFRAG interneto svetainėje. Skaidrumo registras pradėjo veikti rugsėjo 1 d., pirmoji jo versija bus paskelbta interneto svetainėje kiek vėliau, 2019 m. rudenį. EFRAG įsipareigojo Komisijai, kad ji tvarkys viešą registrą savo interneto svetainėje, jį reguliariai atnaujins ir kad jame bus skelbiama informacija apie kalendorinius metus.

3.2.3. PLATUS ATSTOVAVIMAS IR VIEŠOJI ATSKAITOMYBĖ EFRAG VALDYMO STRUKTŪROJE

EFRAG valdymo struktūra apskritai buvo palanki tam, kad būtų galima atstovauti įvairiems interesams ir užtikrinti viešąją atskaitomybę.

EFRAG valdyba reguliariai gauna ataskaitas apie visus EFRAG darbuotojų ir kitų šalių susitikimus (ne reguliariai rengiamus administracinius susitikimus). Apibendrintos ataskaitos įtraukiamos į galutinę dotacijos naudojimo ataskaitą, kurią EFRAG teikia Komisijai. EFRAG yra pasirengusi bendradarbiauti su Komisija, kad atitiktų dar aukštesnius negu šiuo metu taikomi skaidrumo standartus. Ji yra pasirengusi dar išsamiau informuoti apie EFRAG vadovų susitikimus su išorės suinteresuotaisiais subjektais EFRAG vykdant savo misiją ginti viešąjį interesą.

EFRAG stengiasi užtikrinti, kad jos valdyboje, techninių ekspertų grupėje (EFRAG TEG), darbo grupėse, patariamose komisijose ir Europos laboratorijos iniciatyvinėje grupėje ir jos projektų darbo grupėse būtų užtikrinta tinkama narių pusiausvyra geografiniu, profesinės patirties ir lyčių požiūriais. EFRAG vidaus taisyklėse nustatyti reikalavimai dėl didžiausio tos pačios pilietybės narių EFRAG valdyboje ir EFRAG TEG skaičiaus, šių reikalavimų laikytasi ir kuriant pirmąją Europos laboratorijos iniciatyvinę grupę. Taip pat nustatyti reikalavimai dėl tinkamos pusiausvyros profesinės patirties ir lyčių požiūriais.

EFRAG valdybos narius skiria EFRAG dalyvaujančios organizacijos pagal sistemą, sukurtą pagal Ph. Maystadto rekomendacijas. EFRAG TEG, jos darbo grupių ir patariamųjų komisijų, taip pat Europos laboratorijos iniciatyvinės grupės ir jos projektų darbo grupių narių atrankos konkursai yra skelbiami ir apie juos plačiai informuojama.

Paraiškų pateikiama labai skirtingai, tačiau ypač trūksta moterų kandidačių ir kandidatų iš Vidurio ir Rytų Europos. Tačiau EFRAG pavyko į Europos laboratorijos iniciatyvinę grupę ir į jos projektų darbo grupę pritraukti daugiau moterų kandidačių ir kandidatų iš Vidurio ir Rytų Europos (padėtis 2018 m. gruodžio 31 d. išsamiai aptarta *4 priedėlyje*).

Nors apskritai šių veiksmų rezultatai buvo labai teigiami, abejonių dėl gebėjimo aprėpti visą Europos suinteresuotųjų subjektų nuomonių spektrą vis dar yra. EFRAG turėtų ir toliau iniciatyviai stengtis surinkti grįžtamąją informaciją iš suinteresuotųjų subjektų, kurie

dalyvauja EFRAG darbe ne taip aktyviai, bet kuriems EFRAG darbas daro įtaką, arba iš tiesiogiai į EFRAG veiklos sritį nepatenkančių suinteresuotųjų subjektų grupių.

3.2.4. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DALYVAVIMAS ANKSTYVAME ETAPE

EFRAG keičiasi nuomonėmis su Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto (ECON) TFAS nuolatine darbo grupe, kad Europos Parlamento nariai galėtų pateikti savo įžvalgas dėl EFRAG darbo, taip pat tam, kad juos būtų galima informuoti apie EFRAG pagrindinę veiklą visais proceso etapais. Vienas posėdis, per kurį keistasi nuomonėmis apie EFRAG veiklą ir ypač apie 17-ąją TFAS, įvyko 2018 m. kovo mėn. 2018 m. spalio 3 d. Europos Parlamentas paskelbė rezoliuciją dėl 17-ojo TFAS. EFRAG valdybos pirmininkas ir EFRAG techninių ekspertų grupės (EFRAG TEG) pirmininkas pasikeitė nuomonėmis su Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pirmininku per 2018 m. gegužės 17 d. viešą susitikimą.

Komisija visada kviečia EFRAG dalyvauti Apskaitos reguliavimo komiteto posėdžiuose, EFRAG atstovas Komisijos prašymu tuose posėdžiuose skaito pranešimus apie vykdomą darbą ir apie jos nuomonę konkrečiomis temomis. Taip Apskaitos reguliavimo komitetui sudaroma galimybė keistis nuomonėmis su EFRAG ir kuo anksčiau pateikti savo pastabas. Apskaitos reguliavimo komitetas aptaria raštus, kuriais prašoma pareikšti nuomonę dėl patvirtinimo, prieš išsiunčiant juos EFRAG, siekdamas užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į visus Europos interesus.

Anksti gavusi Parlamento ir Apskaitos reguliavimo komiteto pastabas, EFRAG gali įtraukti svarbius klausimus į savo rašto su pastabomis projektą arba nuomonės dėl tvirtinimo projektą, skirtus viešoms konsultacijoms.

3.2.5. EFRAG FINANSAVIMO STRUKTŪROS DIVERSIFIKAVIMAS IR SUDERINIMAS

EFRAG yra viešai ir privačiai finansuojama organizacija, dirbanti Europos viešojo intereso labui. EFRAG juridinis statusas yra AISBL (Belgijos tarptautinė ne pelno organizacija).

EFRAG narės yra aštuonios Europos suinteresuotųjų subjektų organizacijos, devynios nacionalinės organizacijos ir Europos Komisija.

Piniginių įnašų pasiskirstymas pagal dalyvaujančias organizacijas pateiktas *3 priedėlyje*.

Be piniginių finansavimo, EFRAG gauna nepiniginius įnašus iš EFRAG techninių ekspertų grupės, EFRAG valdybos, darbo grupių ir patariamųjų komisijų narių, taip pat įnašus neapmokamo delegavimo forma.

2019 m. EFRAG siekia išplėsti savo narių bazę ir atstovavimą geografiniu požiūriu. Pirmiausia ji peržiūrės savo finansų struktūrą, kad ilgalaikėje perspektyvoje ji būtų tvari. Tai bus daroma atsižvelgiant į tai, kad buvo gautas organizacijos „Accountancy Europe“ prašymas nuo 2019 m. sumažinti jos narystės mokestį, ir į finansinius padarinius, kurių gali kilti, jei dėl „Brexit“ Jungtinės Karalystės ir Airijos auditorių, buhalterių ir aktuarų reguliavimo institucija (Finansinės atskaitomybės taryba) panaikins narystę.

1. VIEŠOJO INTERESO PRIEŽIŪROS TARYBA

4.1. VEIKLOS APŽVALGA

Bendra standartų nustatymo struktūra audito, užtikrinimo, etikos ir švietimo srityse yra trijų lygių. Ją sudaro standartų nustatymo valdybos, kurioms talkina Tarptautinė buhalterijų federacija (IFAC), nepriklausoma priežiūra (PIOB) ir atskaitomybė viešųjų institucijų stebėsenos grupei (Stebėsenos grupė).

PIOB yra nepriklausoma išorės institucija, turinti 10 narių, įskaitant pirmininką (Komisija paskyrė 2 ES narius iš 10 narių), kurie prižiūri apskaitos specialistams skirtų audito, etikos ir mokymo standartų nustatymo procesą. Tie standartai yra tarptautiniai audito standartai, buhalterijų etikos standartai ir tarptautiniai švietimo standartai. Tokia standartų nustatymo struktūra atsirado po 2003 m. IFAC reformų¹², kurios buvo įvykdytos reaguojant į įvairiose šalyse įvykusius svarbių įmonių bankrotus ir į finansinės atskaitomybės ir audito trūkumus. Viena svarbiausių reformų buvo PIOB įsteigimas. Taip siekta užtikrinti, kad su auditu susijusi standartų nustatymo valdybų veikla būtų prižiūrima, kad tinkamai atitiktų viešąjį interesą, ir taip padidinti investuotojų ir kitų subjektų pasitikėjimą.

Pagrindinis PIOB uždavinys yra garantuoti, kad būtų laikomasi tinkamos procedūros, priežiūros ir skaidrumo principų ir kad viešasis interesas būtų saugomas per visą procesą: siūlant tarptautinį audito standartą, jį rengiant ir tvirtinant Tarptautinės buhalterijų federacijos kompetencijos srityse. Kaip parodė neseniai įvykę audito skandalai (pvz., bendrovės „Carillion“ bankroto Jungtinėje Karalystėje atveju), tai tebėra itin svarbu.

PIOB taip pat tvirtina standartų nustatymo valdybų pasiūlytas narių kandidatūras, pritaria jų strategijoms ir darbo planams, stebi, kaip rengiami standartai, ir tikrina, ar tinkamai atsižvelgta į visus viešose konsultacijose nurodytus elementus. Prireikus PIOB rekomenduoja, kokių veiksmų imtis siekiant užtikrinti, kad standartai veiksmingai atitiktų viešąjį interesą.

2018 m. PIOB¹³ reguliariai palaikė ryšius su savo prižiūrimomis standartų nustatymo valdybomis: Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdyba (TAUSV), Tarptautinių apskaitos srities mokymo standartų valdyba (IAESB) ir Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdyba (IESBA), jų trimis konsultacinėmis patariamosiomis grupėmis, Atitikties patariamąja komisija ir Kandidatūrų teikimo komitetu bei IFAC vadovais.

PIOB taip pat aktyviai dalyvavo Stebėsenos grupės diskusijose dėl dabartinio tarptautinių audito srities standartų valdymo ir priežiūros modelio reformos ir prisidėjo prie Viešojo intereso sistemos kūrimo. Kuriant Viešojo intereso sistemą buvo siekiama sukurti geresnį mechanizmą vertinti, kaip per visą standartų nustatymo procesą yra atsižvelgiama į viešąjį interesą. Dėl numatomos reformos Stebėsenos grupė surengė plačias viešas konsultacijas¹⁴. Iš

¹² IFAC yra privati įstaiga, atstovaujanti viso pasaulio buhalteriams ir auditoriams.

¹³ 14-oji PIOB vieša ataskaita, patvirtinta 2018 m.:

http://www.ipiob.org/media/files/attach/2018PIOB_Report.pdf.

¹⁴ <https://www.iosco.org/>

surinktos grįžtamosios informacijos¹⁵ matyti, kad suinteresuotieji subjektai iš esmės pritaria reformai, kuria būtų siekiama didinti atskaitomybę už audito srities standartų nustatymą ir šio proceso skaidrumą. Visos suinteresuotųjų subjektų grupės taip pat pritaria viešojo intereso sistemai ir tam, kad ji būtų integruota į visą standartų nustatymo procesą.

Pagrindiniai per metus pasiekti rezultatai – 540-ojo tarptautinio audito standarto „Apskaitinių įvertinimų, įskaitant tikrosios vertės apskaitinius įvertinimus, ir susijusios atskleistos informacijos auditas“ patvirtinimas, Pertvarkyto ir pakoreguoto etikos kodekso paskelbimas ir paskutinės jo dalies „Paskatos“ užbaigimas. Visi 2018 m. PIOB patvirtinti standartai yra parodyti toliau pateiktoje lentelėje.

PIOB VALDYBOS POSĖDIS	Standartų nustatymo valdyba	STANDARTAS
Kovo mėn.	IESBA	Tarptautinis profesionalių buhalterių etikos kodeksas (įskaitant tarptautinius nepriklausomumo standartus) (Pertvarkytas ir peržiūrėtas kodeksas) (angl. <i>International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards) – (Restructured and Revised Code)</i>)
Kovo mėn.	IESBA	Su Kodekso apsaugos priemonėmis susijusios pataisos (angl. <i>Revisions pertaining to Safeguards in the Code</i>)
Birželio mėn.	IESBA	Su privilegijų siūlymu ir priėmimu susijusios Kodekso pataisos (angl. <i>Revisions to the Code pertaining to the Offering and Accepting of Inducements</i>)
Rugsėjo mėn.	TAUSV	Tarptautiniai audito standartai. 540-asis TAS (pakoreguotas) „Apskaitinių įvertinimų ir susijusios atskleistos informacijos auditas“
Rugsėjo mėn.	TAUSV	7-asis tarptautinis švietimo standartas (pakoreguotas) „Tęstinis profesinis tobulėjimas“ (angl. <i>Continuing Professional Development</i>)

4.2. VALDYMAS IR ATSKAITOMYBĖ

PIOB narius skiria Stebėsenos grupė, kuriai tenka pagrindinė atsakomybė už bendrą valdymo tvarką tarptautinių audito, užtikrinimo, etikos ir švietimo standartų srityje.

Stebėsenos grupė, kurios narė yra ir Europos Komisija, stebi, kaip PIOB vykdo savo pareigą užtikrinti viešąjį interesą, ypač kiek tai susiję su PIOB vykdoma standartų nustatymo proceso priežiūra.

Kalbant apie galimus interesų konfliktus, PIOB nariai ir darbuotojai turi laikytis PIOB elgesio kodekso. Pagal pirmąjį PIOB elgesio kodekso principą nustatyta, kad Valdybos nariai ir

¹⁵ https://www.iosco.org/about/monitoring_group/pdf/2018-05-31-Monitoring-Group-Summary-of-Feedback.pdf

darbuotojai negali dalyvauti sprendžiant joki klausimą, jei jį sprendžiant narių ir darbuotojų nuomonę gali paveikti interesų konfliktas. Valdybos nariai kiekvienais metais pasirašo deklaraciją, kuria patvirtina, kad interesų konfliktų nėra. 2018 m. apie PIOB valdybos narių interesų konfliktus nepranešta.

Kodekse taip pat reikalaujama, kad Valdybos narių ir darbuotojų elgesys atitiktų jų, kaip tarptautinės organizacijos, kuri stengiasi apsaugoti viešąjį interesą, narių statusą, nariai turi būti sąžiningi, nešališki ir diskretiški.

4.3. 2018 M. ĮVYKĘ FINANSAVIMO DIVERSIFIKAVIMO POKYČIAI

PIOB finansavimas suplanuotas taip, kad būtų išsaugotas jos faktinis ir regimas nepriklausomumas. Siekiant viešojo intereso tikslo, tinkamas stabilių finansavimo šaltinių diversifikavimas padėtų ne tik išsaugoti PIOB tęstinumą, bet ir užtikrintų jos nepriklausomumą. Finansavimo diversifikavimo svarba jau buvo pripažinta vykdant 2003 m. Tarptautinės buhalterijų federacijos (IFAC) reformą, kuri davė pradžią dabartinei tarptautinių standartų nustatymo sistemai, įskaitant PIOB.

Nuo PIOB įkūrimo 2005 m. iki 2010 m., kai pradėjo veikti Sprendimu Nr. 716/2009/EB nustatyta Bendrijos finansavimo programa, PIOB buvo finansuojama išskirtinai IFAC lėšomis (neskaitant kai kurių nepiniginių Ispanijos įnašų (t. y. biuro Madride nuomos, kuri 2018 m. įvertinta 128 154 EUR).

Tam tikrais metais IFAC skiriamos lėšos yra maksimalus garantuojamas įnašas, kuris skiriamas PIOB be jokio tolesnio IFAC kišimosi. Ne IFAC įnašai pakeičia ir tokiu būdu tais konkrečiais metais sumažina IFAC įnašą. Idealiu atveju IFAC turėtų finansuoti mažiau negu pusę visų PIOB metinių išlaidų, tačiau kitus viešuosius rėmėjus rasti labai sudėtinga.

ES yra antra pagal dydį PIOB rėmėja. 2017 m. PIOB pajamos (piniginiai ir nepigininiai įnašai) sudarė 1 784 154 EUR. IFAC skyrė 1 059 807 EUR, arba 59,40 proc., o ES įnašas siekė 325 000 EUR, arba 18,21 proc.

2018 m. PIOB pajamos (piniginiai ir nepigininiai įnašai) siekė 1 825 620 EUR, ES įnašas buvo 331 000 EUR arba 18,13 proc. IFAC skyrė 1 135 302 EUR, arba 62,18 proc.

Kitų organizacijų piniginių įnašų paskirstymas pateiktas *5 priedėlyje*.

Reglamento 9 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad jeigu tam tikrais metais IFAC teikiamas finansavimas sudaro daugiau kaip du trečdalius viso metinio PIOB finansavimo, Komisija privalo pasiūlyti tais metais apriboti savo metinį įnašą, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 300 000 EUR. 2018 m. (taip pat 2014–2016 m.) to nebuvo. Kadangi IFAC finansavimas nesiekė reglamente nustatytos kritinės ribos (66,66 proc.), Komisijai nereikia peržiūrėti savo 2018 m. PIOB skirto įnašo.

5. IŠVADOS

ES dedant pastangas įsteigti kapitalo rinkų sąjungą ir apsaugoti finansinį stabilumą, 2018 m. Sąjungos finansavimo programa išlieka visiškai pagrįsta. Trys paramos gavėjos (EFRAG,

TFAS fondas ir PIOB) laikėsi metinės darbo programos, nurodytos 2018 m. Komisijos įgyvendinimo sprendimo priede. Šiuo etapu nėra pagrindo abejoti, ar programa likusiu dabartinės finansinės perspektyvos laikotarpiu yra aktuali.

Kalbant apie EFRAG, Komisija ypač palankiai vertino išsamias poveikio analizes, kurias EFRAG inicijavo, kad jomis galėtų remtis vėliau teikdama nuomones dėl 17-ojo TFAS *Draudimo sutartys* patvirtinimo, ir svarbų šios grupės vaidmenį darant įtaką TASV diskusijoms dėl *finansinių priemonių, turinčių nuosavybės ypatybių*. Taip pat pažymėtina, kad Europos bendrovių ataskaitų laboratorijos įsteigimas Komisijos prašymu yra logiškas EFRAG įgaliojimus išplečiantis žingsnis, kad ji galėtų Europos Komisijai pateikti vertingų išvalgų apie geriausią nefinansinių ataskaitų teikimo praktiką.

Dėl TFAS fondo pažymėtina, kad Tarptautinių apskaitos standartų valdyba ėmėsi veiksmų, kad išspręstų problemas, pastebėtas rengiantis įgyvendinti 17-ąjį TFAS: įgyvendinimo data nukelta, į standartą įtrauktos tikslinės pataisos. Dėl informacijos apie tvarumą ir mokesčių skaidrumą atskleidimo pažymėtina, kad Fondas yra linkęs taikyti neprivalomą metodiką ir įgyvendina projektą dėl vadovybės pastabų, pridedamų prie finansinių ataskaitų. Galiausiai pažymėtina, kad iš Fondo finansavimo šaltinių 2018 m. paskirstymo matyti, kad atotrūkis tarp finansinių įnašų ir tarp jurisdikcijų atstovavimo Patikėtinių valdyboje ir TASV valdyboje dar labiau padidėjo, nors pusiausvyra ir taip buvo sutrikusi: ypač mažą finansavimo dalį sudaro įnašai iš Pietų ir Šiaurės Amerikos regiono – 2018 m. jų įnašai sumažėjo dar 10 proc.

PIOB vykdo nepriklausomos priežiūros funkciją tam, kad investuotojus ir kitus subjektus užtikrintų, jog nustatant audito srities standartus buvo atsižvelgiama į viešąjį interesą. Nors PIOB sudėtis ir vaidmuo per artimiausius metus po Stebėsenos grupės pradėtos reformos greičiausiai pasikeis, nepriklausoma priežiūra išliks viena pagrindinių būsimo valdymo modelio, kad ir koks jis bebūtų, ypatumų. Be to, tuo pat metu reikėtų toliau dėti pastangas PIOB finansavimui diversifikuoti.

1 priedėlis. 2018 m. TFAS veiklos santrauka

Standartas	TASV priėmimo data	Taikymo data	Paskelbimo Oficialiajame leidinyje data
2-ojo TFAS „Mokėjimas akcijomis“ klasifikavimo ir vertinimo paaiškinimų pataisos	2016 06 20	2018 01 01	2018 02 27
2014–2016 m. TFAS metiniai patobulinimai	2016 12 08	2017 01 01	2018 02 08
TFAAK 22-asis aiškinimas „Sandoriai užsienio valiuta ir išankstinis atlygis“	2016 12 08	2018 01 01	2018 04 03
40-ojo TAS pataisos „Investicinio turto perkėlimai“	2016 12 08	2018 01 01	2018 03 15
17-asis TFAS „Draudimo sutartys“	2017 05 18	2021 01 01	
TFAAK 23-iasis aiškinimas „Neaiškumas dėl pelno apmokestinimo tvarkos“	2017 06 07	2018 01 01	2018 10 24
9-ojo TFAS pataisos „Finansinės priemonės. Išankstinio mokėjimo savybės su neigiama kompensacija“	2017 10 12	2019 01 01	2018 03 26
28-ojo TAS pataisa „Ilgalaikiai interesai asocijuotosiose ir bendrose įmonėse“	2017 10 12	2019 01 01	2019 02 11
2015–2017 m. metiniai patobulinimai	2017 12 12	2019 01 01	2019 03 15
19-ojo TAS pataisos „Plano pakeitimas, sumažinimas ar įvykdymas“	2018 02 07	2019 01 01	2019 03 14
TFAS pateikiamų nuorodų į Konceptualiuosius pagrindus pataisos	2018 03 29		
3-iojo TFAS pataisos „Verslo apibrėžimas“	2018 10 22		
1-ojo TAS ir 8-ojo TAS pataisos „Sąvokos „reikšminga“ apibrėžtis“	2018 10 31		

Projektai, apie kuriuos pranešta dotacijų paraiškose	2017 m.	2018 m.	2019 m.	Pastabos
Geresnės komunikacijos projektas				
Pirminės finansinės ataskaitos	Darbo planas	Darbo planas	Darbo planas	Tikslinis pirminės finansinės ataskaitos struktūros ir turinio tobulinimas
Atskleidimo iniciatyva. Atskleidimo principai	Darbo planas	Diskusijoms skirtas dokumentas. 2017 03 30	Projekto santrauka paskelbta 2019 m. kovo mėn.	Tyrimo projektas, skirtas atskleidimo reikalavimams pagerinti.
Atskleidimo iniciatyva. Sąvokos „reikšminga“ apibrėžtis (1-ojo TAS ir 8-ojo TAS pataisos)		Parengiamasis projektas. 2017 09 14	Paskelbta 2018 12 31	Projektas užbaigtas.
Atskleidimo iniciatyva. Tikslinė informacijos atskleidimo peržiūra standartų lygmeniu			Darbo planas	Projekto tikslas – išbandyti 13-ojo TFAS „Vertinimas tikraja verte“ ir 19-ojo TAS „Išmokos darbuotojams“ reikalavimus dėl informacijos atskleidimo pagal naujuosius orientacinius TASV nustatytus principus.
Atskleidimo iniciatyva. Apskaitos politika.			Darbo planas	Projekto tikslas – patobulinti informacijos, susijusios su apskaitos politika, atskleidimą taikant reikšmingumo

				principą.
Tyrimų projektai				
Verslo jungimas vykdam bendrą kontrolę	Darbo planas	Darbo planas	Darbo planas	Siekiami sumažinti bendrai kontroliuojamų verslo junginių apskaitos įvairovę.
13-ojo TFAS peržiūra baigus įgyvendinimą		Darbo planas	Projekto santrauka paskelbta 2018 m. gruodžio mėn.	Šia peržiūra buvo siekiama įvertinti 13-ojo TFAS „Vertinimas tikrąja verte“ poveikį finansinei atskaitomybei. Ji pradėta 2017 m. paprašius pateikti informaciją.
Diskonto norma	Darbo planas	Darbo planas	Projekto santrauka paskelbta 2019 m. vasario mėn.	Diskonto normos taikymo visuose TFAS standartuose tyrimo planas. Projektas buvo baigtas 2017 m. kovo mėn. Numatoma, kad tyrimo santrauka bus paskelbta 2018 m.
Dinamiškas rizikos valdymas	Darbo planas	Darbo planas	Darbo planas	Makrolygio apsidraudimo tyrimo planas, kuriuo siekiama parengti apskaitos modelį, pagal kurį būtų teikiama informacija apie apsidraudimo ir dinamiško rizikos valdymo poveikį. Diskusijoms skirtą dokumentą numatoma paskelbti 2019 m.
Finansinės priemonės, turinčios nuosavybės ypatybių	Darbo planas	Darbo planas	Diskusijoms skirtas dokumentas paskelbtas 2018 m.	Finansinių priemonių, turinčių įsipareigojimų ir nuosavybės ypatybių, pateikimo paaiškinimas. Siekiama paaiškinti 32-ojo TAS „Finansinės priemonės. Pateikimas“ reikalavimus.

			birželio mėn.	
Prestižas ir vertės sumažėjimas	Darbo planas	Darbo planas	Darbo planas	Tyrimo projektas, skirtas užtikrinti, kad būtų laiku pripažintas prestižo vertės sumažėjimas. Siekiama patobulinti 36-ojo TAS reikalavimus.
Mokėjimas akcijomis	Darbo planas	Įvykdyta	Projekto santrauka paskelbta 2018 m. spalio mėn.	Projektas užbaigtas.
Veikla, kuriai taikomi reguliuojami tarifai	Darbo planas	Darbo planas	Darbo planas	Projektu siekiama įvertinti tarifų reguliavimo poveikį, kai yra reguliuojama įmonių kainodaros politika.
Konceptualieji pagrindai	Parengiamasis projektas. 2015 05 28	Vykdoma	Paskelbta 2018 m. kovo mėn.	Projektas užbaigtas.
Gavybos veikla			Darbo planas	Tyrimo projektas siekiant atnaujinti 6-ąjį TFAS „Mineralinių žaliavų išteklių tyrinėjimas ir vertinimas“
Priežiūros projektai. Siauros taikymo srities pataisais				
Apskaitos politika ir apskaitiniai įverčiai (8-ojo TAS pataisais)		Parengiamasis projektas. 2017 09 12	Darbo planas	Apskaitos politikos ir įverčių skirtumų paaiškinimas.
Apskaitos politikos pakeitimai (8-ojo TAS pataisa)		Darbo planas	Parengiamasis projektas. 2018 03 26	Siekiami sumažinti retrospektyvinio savanoriškų apskaitos politikos pakeitimų taikymo neįmanomumo ribą.
Galimybė gauti kompensaciją		Darbo planas	Darbo planas	Paaiškinimai, kada trečiosios šalys turi teisę priimti

(TFAAK 14-ojo aiškinimo pataisos)				konkrečius sprendimus dėl įmonės nustatyto išmokų plano
Įsipareigojimų klasifikavimas (1-ojo TAS pataisa)		Parengiamasis projektas. 2015 02 10	Darbo planas	Skolų su atnaujinimo galimybe klasifikavimo paaiškinimas. Pataisa numatoma 2019 m.
Verslo apibrėžimas (3-iojo TFAS pataisa)		Darbo planas	Paskelbta 2018 10 22	„Verslo“ ir „turto grupės“ sąvokų apibrėžčių paaiškinimas
Pripažinimo panaikinimo 10 proc. bandymo mokesčiai (9-ojo TFAS pataisa)		Darbo planas	Darbo planas	Mokesčių ir išlaidų, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant finansinio įsipareigojimo pripažinimo panaikinimą, paaiškinimai
8-ojo TFAS „Veiklos segmentai“ patobulinimai		Parengiamasis projektas. 2017 03 29	Projekto santrauka paskelbta 2019 m. vasario mėn.	Atsižvelgiant į grįžtamąją informaciją, gautą per konsultacijas dėl parengiamojo projekto, projektas nutrauktas.
16-asis TAS „Pajamos, gautos iki numatyto naudojimo“		Parengiamasis projektas. 2017 06 20	Darbo planas	Pataisa, kuria siekiama uždrausti atimti pardavimo pajamas iš nekilnojamojo turto savikainos
„Apmokestinimas pagal nustatytą tikrąją vertę“ (41-ojo TAS pataisos)			Darbo planas	Pataisa siekta susiaurinti 12-ajame TAS nustatytos išimties (pagal kurią po pradinio turto arba įsipareigojimo pripažinimo atidėtieji mokesčiai nebepripažįstami) taikymo sritį.
IBOR reforma ir			Darbo planas	Projekto tikslas – mažinti IBOR reformos padarinius

poveikis finansinių ataskaitų teikimui				finansinių ataskaitų teikimui.
Nuostolingos sutartys. Sutarties vykdymo išlaidos (37-ojo TAS pataisa)			Parengiamasis projektas. 2018 12 13	Projekto tikslas – aiškiau apibrėžti, kas yra „neišvengiamos išlaidos“ tiems atvejams, kai reikia nuspręsti, ar sutartis yra nuostolinga.
Pensijų išmokos, kurios priklauso nuo turto grąžos			Darbo planas	Tyrimo projektas, kurio tikslas – išnagrinėti galimybę pataisyti 19-ojo TAS „Išmokos darbuotojams“ nuostatas, taikomas tais atvejais, kai pensijų išmokos priklauso nuo turto grąžos.
Patronuojamoji įmonė, taikanti standartus pirmą kartą (1-ojo TFAS pataisos)			Darbo planas	1-ojo TFAS išaiškinimas: kaip apskaičiuoti kaupiamąją korekciją dėl perskaičiavimo patronuojamajai įmonei pradėjus taikyti TFAS pirmą kartą.

2 priedėlis. TFAS fondo 2018 m. finansavimo paskirstymas

TFAS fondo finansavimo paskirstymas						
Finansinio įnašo mokėtojos	2018 m. įnašas	2017 m. įnašas	2016 m. įnašas	Patikėtinių skaičius	Pokytis esant pastoviam valiutos kursui	
					2018 / 2017 m.	2017 / 2016 m.
Tarptautinės audito įmonės	24,0 %	34,7 %	31,3 %		-31,8 %	-0,3 %
Europos Komisija	18,5 %	16,5 %	15,6 %		2,0 %	2,0 %
ES valstybės narės	17,3 %	15,9 %	15,4 %	7	-4,0 %	1,0 %
Azija ir Okeanija	32,7 %	25,6 %	29,0 %	8	7,4 %	-2,4 %
Šiaurės ir Pietų Amerika	6,1 %	5,8 %	6,6 %	6	-10,8 %	-17,0 %
Afrika	0,6 %	0,5 %	1,2 %	1	0,0 %	-53,3 %
Kita	0,8 %	0,9 %	0,9 %	0	-15,7 %	-2,4 %
Iš viso				22	-9,7 %	-2,1 %

Šaltinis: TFAS fondas

3 priedėlis. EFRAG 2018 m. finansavimo paskirstymas

ĮNAŠAI, tūkst. EUR			
	2018 m.	2017 m.	2016 m.
Europos suinteresuotųjų subjektų organizacijos			
<i>Accountancy Europe</i>	300	300	300
BUSINESSEUROPE	125	125	125
INSURANCE EUROPE	75	75	75
Europos bankų federacija (EBF)	75	75	75
Europos taupomųjų ir mažmeninės bankininkystės bankų grupė (angl. ESBG)	75	75	75
Europos kooperatinių bankų asociacija (angl. EACB)	75	75	75
Europos MVĮ buhalterių ir auditorių federacija (angl. EFAA)	25	25	25
Europos finansų analitikų draugijų federacija (angl. EFFAS)	15	15	15
Iš viso	765	765	765
Nacionalinės organizacijos			
Prancūzija	350	350	350
Vokietija	350	350	350
Jungtinė Karalystė	350	350	350
Italija	290	290	290
Švedija	100	100	100
Danija	50	50	50
Nyderlandai	50	50	50

Ispanija	50	50	0
Liuksemburgas	10	15	15
Iš viso	1600	1605	1555
Europos Komisija¹⁶	2885	2593	2432
ĮNAŠAI IŠ VISO	5250	4963	4752

Šaltinis: EFRAG

---

¹⁶ Dotacijos įnašai 2019 m. liepos 31 d. duomenimis (2018 m. dotacijos įnašo duomenys yra preliminarūs).

4 priedėlis. Lyčių pusiausvyra EFRAG struktūroje 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis

Grupė	Vyrų procentinė dalis	Moterų procentinė dalis	Narių iš Vidurio ir Rytų Europos šalių procentinė dalis	Pilietybių skaičius
EFRAG valdyba	76 %	24 %	0 %	
EFRAG TEG	87 % (nuo 2019 m. balandžio 1 d. – 81 %)	13 % (nuo 2019 m. balandžio 1 d. – 19 %)	6 % (nuo 2019 m. balandžio 1 d. – 0 %)	10 (nuo 2019 m. balandžio 1 d. – 8)
EFRAG TEG darbo grupės ir patariamąsios komisijos	79 %	21 %	2 %	Nuo 6 iki 14
Europos laboratorijos iniciatyvinė grupė	59 %	41 %	12 %	13
Europos laboratorijos projekto grupė	52 %	48 %	13 %	13

Šaltinis: EFRAG

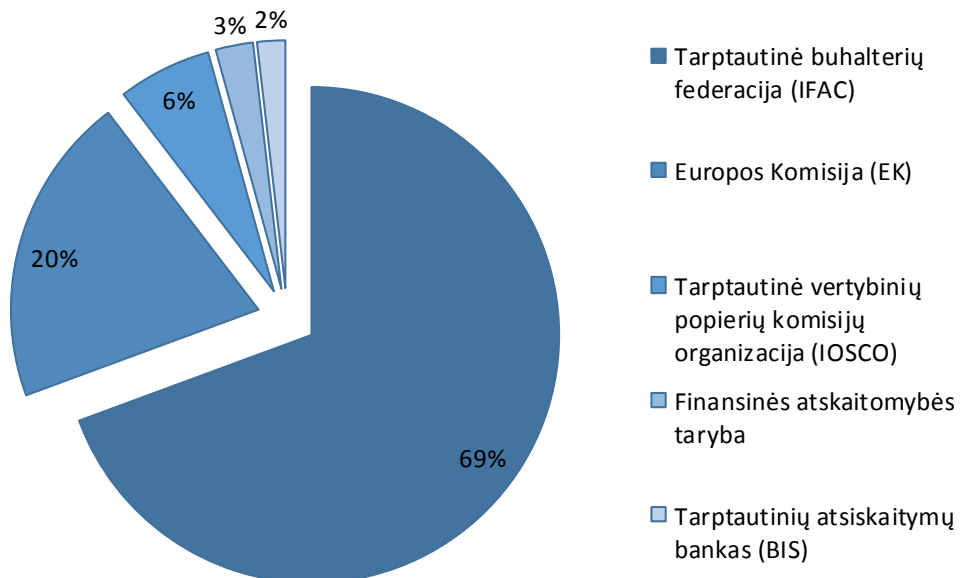
5 priedėlis

PIOB biudžeto diversifikavimas

Glaudžiai bendradarbiaudama su Stebėsenos grupe ir IFAC, 2012 m. PIOB vykdė lėšų rinkimo kampaniją. Todėl vėlesniais metais PIOB turėjo diversifikuotą finansavimo bazę, kuri, be IFAC, apėmė ir kitus šaltinius. 2018 m. PIOB gavo 1 636 302 EUR vertės įnašų iš toliau nurodytų šaltinių:

- Tarptautinė buhalterių federacija – 1 135 302 EUR
- Europos Komisija – 331 000 EUR
- Tarptautinė vertybinių popierių komisijų organizacija (IOSCO) – 100 000 EUR
- Finansinės atskaitomybės taryba – 40 000 EUR
- Tarptautinių atsiskaitymų bankas – 30 000 EUR

2018 m. įnašai, %

Priedas

Tarpinis programos vertinimas

1. SANTRAUKA

Šiame priede išdėstytas preliminarus finansavimo programos, iš kurios teikiama parama konkrečiai veiklai finansinės atskaitomybės ir audito srityje, vertinimas. Įvertinta pažanga, padaryta 2014–2019 m. laikotarpiu siekiant programos tikslų.

Įvertinta bendra programos svarba, nuoseklumas, vykdymo veiksmingumas, bendras ir individualus paramos gavėjų darbo programų veiksmingumas siekiant Reglamento Nr. 258/2014 2 straipsnyje nustatyto tikslo – gerinti efektyvaus vidaus rinkos veikimo sąlygas remiant skaidrą ir nepriklausomą tarptautinių finansinės atskaitomybės ir audito standartų rengimą.

Atlikus vertinimą, padaryta išvada, kad finansavimo programa vertinamuoju laikotarpiu padėjo siekti užsibrėžto tikslo ir ne tik tebėra aktuali atsižvelgiant į pokyčius Europos bendrovių ataskaitų sistemoje, bet ir nuosekliai dera su kitais Europos Sąjungos politikos prioritetais.

Tačiau, atlikus tarpinį vertinimą, taip pat nustatyta naujų iššūkių, kurių atsirado įgyvendinant Europos tvaraus augimo finansavimo veiksmų planą. Pagal šį planą EFRAG vykdydama su patvirtinimu susijusią veiklą turės griežčiau analizuoti poveikį tvarumui. Taip siekiama kompensuoti tai, kad TFAS fondas TFAS standartų nustatymo srityje apsiriboja tik finansinių rezultatų ataskaitų teikimu, o bendresnio TFAS poveikio ekonomikai arba tvarumui vertinimas nėra privalomas.

Tarpinio vertinimo išvadose pažymėta, kad dėl šio naujo politikos tikslo EFRAG veikla patvirtinimo ir tyrimo srityje jau tapo platesnė. Komisijai paprašius, EFRAG neseniai pradėjo vykdyti du didelius *ad hoc* projektus, siekdama įvertinti TFAS poveikį ilgalaikėms investicijoms į nuosavybės priemones ir nustatyti, ką būtų galima patobulinti, kad atsirastų paskatų investuoti ilgesniam laikotarpiui. Dėl PIOB pažymėtina, kad Komisijos tarnybos nurodė poreikį sukurti įvairesnę finansavimo bazę.

Apskritai Komisijos tarnybos padarė išvadą, kad dabartinis bendras ES finansavimas kol kas lūkesčius atitiko ir per kitą (2021–2027 m.) daugiametės finansinės programos laikotarpį jį reikėtų tęsti. Visų pirma taip turėtų būti užtikrintas tinkamas finansavimas, kad EFRAG galėtų vykdyti naują papildomą su tvarumu susijusią savo misiją.

2. ĮVADAS

2.1. TARPINIO VERTINIMO TIKSLAS

Reglamento Nr. 258/2014 9 straipsnio 8 dalyje reikalaujama, kad Komisija teiktų Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie pasiektus Sąjungos programos rezultatus padedant vykdyti tam tikrą finansinės atskaitomybės ir audito srities veiklą 2014–2020 m. laikotarpiu. Ataskaitoje turėtų būti įvertinta bent programos *bendra svarba* ir vykdymo *nuoseklumas*, vykdymo *veiksmingumas*, bendras ir *individualus* paramos gavėjų darbo programų *veiksmingumas* remiant skaidrų ir nepriklausomą tarptautinių finansinės atskaitomybės ir audito standartų rengimą.

2.2. EUROPOS SĄJUNGOS TAM TIKROS AUDITO IR FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS SRIČIŲ VEIKLOS PARAMOS PROGRAMA

Programos lėšomis bendrai finansuojama trijų organizacijų veikla: Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) fondo, Europos finansinės atskaitomybės patariamiosios grupės (EFRAG) ir Viešojo intereso priežiūros tarybos (PIOB). Ji padeda siekti su finansine atskaitomybe ir auditu susijusių Sąjungos politikos tikslų. TFAS fondas per savo Tarptautinių apskaitos standartų valdybą (TASV) rengia tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS). EFRAG teikia Europos Komisijai nuomones dėl naujų arba pakeistų standartų tvirtinimo ir stebi TASV standartų nustatymo veiklą, stengdamasi užtikrinti Europos interesų apsaugą. PIOB, padedama Tarptautinės buhalterijų federacijos (IFAC), vykdo trijų standartų nustatymo valdybų priežiūrą audito ir užtikrinimo, švietimo ir etikos srityse.

Finansinės atskaitomybės srityje programa papildo TAS reglamentą, kuriame reikalaujama, kad įmonės, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į ES reguliuojamos rinkos prekybos sąrašą, rengtų konsoliduotąsias finansines ataskaitas pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus.

2014–2020 m. laikotarpiu programos finansinį paketą sudaro 57 007 000 EUR, jis suskirstytas taip:

▪ TFAS fondas	31 632 000 EUR
▪ EFRAG	23 134 000 EUR
▪ PIOB	2 241 000 EUR

Finansavimas teikiamas trims paramos gavėjams dotacijų veiklai forma. Jos yra įgyvendinamos tiesioginio valdymo būdu pagal metines darbo programas.

2.3. PROGRAMOS TIKSLAI

Pagrindiniai veiklos finansinės atskaitomybės srityje tikslai yra išdėstyti Reglamento Nr. 258/2014, kuriuo programa nustatyta, konstatuojamosiose dalyse, t. y.:

- visos Sąjungos bendrovių ataskaitų palyginamumo ir skaidrumo užtikrinimas;

- užtikrinimas, kad tarptautiniu lygmeniu taikomi apskaitos standartai tiksliau atitiktų pagrindinį tikslą parengti vieną apskaitos standartų rinkinį;
- užtikrinimas, kad nustatant tarptautinius standartus būtų tinkamai atsižvelgiama į Sąjungos interesus. Prie šių interesų reikėtų priskirti atsargumą, reikalavimo pateikti tikrą ir teisingą vaizdą laikymąsi, būtinybę atsižvelgti į standartų poveikį finansiniam stabilumui ir ekonomikai;
- paramos gavėjų finansinio nepriklausomumo nuo privačiojo sektoriaus ir *ad hoc* šaltinių didinimas, taip didinant paramos gavėjų pajėgumus ir patikimumą;
- priežiūra, kaip Tarptautinė buhalterijų federacija priima tarptautinius audito standartus ir vykdo kitą viešajam interesui svarbią veiklą;
- skaidrumo ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo standartų nustatymo ir tvirtinimo procese skatinimas¹⁷.

2.4. SAJUNGOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

Komisija yra atsakinga už pagal Europos Sąjungos tam tikros audito ir finansinės atskaitomybės sričių veiklos paramos programą rengiamų darbo programų turinį.

Tačiau, remiantis TFAS fondo įstatais, Tarptautinių apskaitos standartų valdyba turi visapusišką teisę, pasikonsultavusi su Fondo patikėtiniais ir Patariamąja taryba, rengti ir vykdyti technines darbotvarkes, taip pat kas penkerius metus rengti viešas konsultacijas. Vadinasi, Europos Komisija gali stebėti tik TASV parengtą darbo programą.

Europos Komisija kiekvienais metais stebi, kaip įgyvendinama Sąjungos programa ir naudojamos dotacijos. Ji tai daro šiais būdais:

- (i) rengia metines ataskaitas apie paramos gavėjų – TFAS fondo, EFRAG ir PIOB – veiklą ir
- (ii) vadovaudamasi išsamiomis taisyklėmis, nustatytomis Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 (toliau – Finansinis reglamentas) 110 straipsnyje, kasmet priima metinius sprendimus dėl finansavimo, kuriuose pateikia paramos gavėjų darbo programų įvertinimą.

3. TARPINIO VERTINIMO MASTAS

Atliekant tarpinį vertinimą siekiama atsakyti į šiuos klausimus, kaip numatyta Reglamento Nr. 258/2014 9 straipsnio 8 dalyje:

- **veiksmingumas** – kaip sekėsi siekti bendrų programos ir kiekvieno atskiro paramos gavėjo darbo programos tikslų arba daryti pažangą jų siekiant?
- **svarba** – ar programos tikslai vis dar aktualūs, pavyzdžiui, pagal išsamumą (naujus poreikius) arba tikslumą (ar poreikiai pakito arba išnyko)?

¹⁷ Reglamento (ES) Nr. 258/2014 15 konstatuojamoji dalis.

- **nuoseklumas** – kiek nuosekliai programa dera su kitomis ES politikos sritimis, ar paramos gavėjų vykdoma veikla kuriais nors aspektais nedera tarpusavyje?

Atliekant vertinimą remtasi šiais duomenų šaltiniais:

- metinėmis ataskaitomis ir patvirtinamaisiais dokumentais, kuriuos paramos gavėjai teikia Europos Komisijai kiekvienais metais;
- duomenimis ir pastabomis, kuriuos Komisija surinko per įvairius Priežiūros valdybos posėdžius, kuriuose buvo siekiama aptarti ir išsiaiškinti finansavimo klausimus ir kuriuose Komisija dalyvavo kaip stebėtoja;
- paramos gavėjų finansinėmis ir audito ataskaitomis;
- vizitų, surengtų į kiekvieno iš trijų paramos gavėjų patalpas siekiant įvertinti finansines sistemas ir kontrolės priemones rezultatais;
- būsima 2019 m. ES bendrovių viešų ataskaitų reglamentavimo sistemos tinkamumo patikra;
- 2015 m. atlikto Reglamento Nr. 1606/2002 (TAS reglamento) taikymo vertinimo rezultatais¹⁸;
- 2012 m. Sąjungos programos *ex ante* vertinimo rezultatais¹⁹.

Metodas

Šis vertinimas atliktas pagal Reglamento Nr. 258/2014 9 straipsnio 8 dalies reikalavimus. Vertintas 2014–2019 m. laikotarpis, o likęs laikotarpis (t. y. laikotarpis iki 2020 m. pabaigos) nevertintas.

Ataskaitoje laikomasi retrospektyvinio požiūrio. Galimos politikos alternatyvos joje neanalizuojamos. Šis vertinimas yra poveikio vertinimo, kurį Komisija atliko rengdama pasiūlymą dėl 2021–2027 m. Bendrosios rinkos programos²⁰, dalis.

4. VERTINIMO REZULTATAI

4.1. VISOS PROGRAMOS VEIKSMINGUMAS

Išsamus pažangos vertinimas pateikiamas Komisijos metinėse ataskaitose, o šiame skirsnyje siekiama išdėstyti įžvalgas apie tai, ar TFAS fondo, EFRAG ir PIOB veikla vertinamuoju laikotarpiu ir toliau padėjo siekti programos tikslų.

Pagrindinės išvados

¹⁸ COM(2015) 301 *final*.

¹⁹ COM(2012) 782 *final*.

²⁰ SWD(2018) 320 *final*, 8 priedėlis.

Naudodamiesi finansavimo programa, visi trys paramos gavėjai galėjo rengti standartus, kuriais didinamas finansinės informacijos apie finansines priemones, pajamų pripažinimą ir nuomos sutartis skaidrumas ir palyginamumas. TFAS fondo vykdomas geresnės komunikacijos projektas yra pavyzdys, kaip dar labiau gerinamas palyginamumas užtikrinant, kad pagrindiniai veiklos rodikliai būtų apibrėžiami ir finansinės ataskaitos būtų pateikiamos nuosekliau.

Programa prisidėjo prie to, kad TFAS pripažįstami visame pasaulyje kaip sektinas aukštos kokybės apskaitos standartų rinkinio pavyzdys.

EFRAG teikė Europos Komisijai kokybiškas nuomones dėl naujų arba pakeistų standartų tvirtinimo ir stebi, kaip TASV nustato standartus, užtikrindama Europos interesų apsaugą. Šiuo atžvilgiu Sąjungos programa padėjo stiprinti EFRAG pajėgumą ES mastu atlikti naujų TFAS bendresnių ekonominių pasekmių poveikio vertinimus.

Dėl paramos gavėjų finansinio nepriklausomumo pažymėtina, kad juos pradėjus finansuoti iš įvairesnių šaltinių, padidėjo jų patikimumas ir sustiprėjo techniniai pajėgumai. Tačiau tikslo užtikrinti šalies bendrąjį vidaus produktą proporcingai atitinkančias nacionalines finansavimo sistemas TFAS fondui finansuoti nepasiektas. Įgyvendinant Ph. Maystadto reformą išplėsta EFRAG bazė ir pagerėjo Europos suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimas finansinės atskaitomybės srityje.

Paramos gavėjai – TFAS fondas ir EFRAG – nustatė griežtas tinkamos procedūros taisykles ir šiuo metu kuria skaidrumo registrus.

Dėl PIOB pažymėtina, kad ES dotacija padėjo pritraukti kitus viešuosius rėmėjus ir užtikrinti būtiniausią nepriklausomumą nuo IFAC ir auditoriaus profesijos atstovų.

4.2. PARAMOS GAVĖJŲ INDIVIDUALUS VEIKSMINGUMAS

TFAS fondas

4.2.1. PAGRINDINIAI TFAS FONDO PASIEKTI REZULTATAI

Atsižvelgiant į viešas konsultacijas, Tarptautinių apskaitos standartų valdybos 2015–2020 m. darbo programa siekiama patobulinti esamus standartus, padėti juos įgyvendinti ir patobulinti tai, kaip finansinėse ataskaitose atskleidžiama informacija. 2014–2018 m. TFAS fondas paskelbė keturis svarbius standartus: 15-ąjį TFAS *Pajamos pagal sutartis su klientais*, 9-ąjį TFAS *Finansinės priemonės*, 16-ąjį TFAS *Nuoma* ir 17-ąjį TFAS *Draudimo sutartis*. Be to, 2018 m. gruodžio mėn., remdamasi TFAS fondo sukurta taksonomija, Europos Komisija priėmė vieno Europos elektroninio ataskaitų teikimo formato (ESEF) techninį reguliavimo standartą, pagal kurį reikalaujama, kad nuo 2020 m. į ES reguliuojamos rinkos prekybos sąrašus įtrauktų vertybinių popierių emitentai finansines ataskaitas pagal TFAS rengtą iXBRL formatu.

4.2.2. KAIP VEIKSMINGAI TFAS FONDUI IKI ŠIOL SEKĖSI SIEKTI UŽSIBRĖŽTŲ TIKSLŲ ARBA DARYTI PAŽANGĄ JŲ SIEKIANT?

Pagrindinės išvados

Visos Sąjungos bendrovių ataskaitų palyginamumo ir skaidrumo užtikrinimas

2015 m. Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Reglamento Nr. 1606/2002 (TAS reglamento) taikymo vertinimo padaryta išvada, kad Europos Sąjungoje pradėjus taikyti TFAS, padidėjo finansinių ataskaitų skaidrumas, nes pagerėjo duomenų kokybė ir jų atskleidimas, finansines ataskaitas tapo lengviau palyginti ir sektoriaus viduje, ir tarp skirtingų sektorių.

2014–2018 m. TFAS fondas paskelbė svarbius standartus ir vykdė tyrimų projektus, kuriais siekė didinti pagal TFAS rengiamų finansinių ataskaitų palyginamumą ir skaidrumą.

15-asis TFAS *Pajamos pagal sutartis su klientais* buvo paskelbtas 2014 m. gegužės mėn., o 2015 m. pataisytas siekiant įtraukti papildomų paaiškinimų ir palengvinti jo įgyvendinimą. Pirmoji standarto redakcija buvo rengiama kartu su JAV finansų apskaitos standartų valdyba siekiant racionalizuoti visoms sutartims su klientais taikomą vieną pajamų pripažinimo modelį ir aiškiau išdėstyti ankstesniųjų standartų: 8-ojo TAS *Pajamos* ir 11-ojo TAS *Statybų sutartys*, reikalavimus įtraukiant papildomas gaires dėl įgyvendinimo. Europoje standartas pradėtas taikyti 2018 m. sausio 1 d. Tikimasi, kad jį taikant padidės TFAS ir JAV BAP palyginamumas, o įmonės, vadovaudamosi gairėmis dėl įgyvendinimo, jį įgyvendins nuosekliau.

9-asis TFAS *Finansinės priemonės* buvo parengtas siekiant patobulinti skolinimo priemonių apskaitos tvarką ir užtikrinti, kad numatomi kredito nuostoliai būtų pripažinti laiku – tuo tikslu turėtų būti taikomas į ateitį orientuotas vertės sumažėjimo modelis. Šiuo standartu taip pat siekiama apsidraudimo apskaitos reikalavimus tiksliau suderinti su įmonių rizikos valdymo praktika ir kartu patobulinti duomenų atskleidimą. Tikimasi, kad taip sumažės informacijos, teikiamos ne pagal BAP, kiekis, padidės finansinių priemonių naudojimo rizikos mažinimo tikslais skaidrumas. Standartas taikomas metiniams laikotarpiams nuo 2018 m. sausio 1 d.

Pagal 16-ąjį TFAS *Nuomos sutartys* labai išplečiama nuomos sutarčių, kurių atžvilgiu reikalingas atskiras nuomos pripažinimas nuomininko finansinių ataskaitų turto ir įsipareigojimų dalyse, taikymo sritis. Standartas buvo parengtas siekiant padidinti įvairių įmonių finansinio svėro palyginamumą ir pagal nuomos sutartis susidarančių pinigų srautų skaidrumą. Europoje standartą privaloma taikyti nuo 2019 m. sausio 1 d.

17-ojo TFAS *Draudimo sutartys* tikslas – apibrėžti suderintą draudimo sutarčių apskaitos tvarką ir taip reikšmingai padidinti draudimo ir ne draudimo įmonių finansinių ataskaitų palyginamumą. Siekiant padidinti informacijos apie draudimo ir finansinę riziką, susijusią su draudimo sutartimis, skaidrumą, standarte taip pat reikalaujama naudoti einamuosius įverčius ir laiku pripažinti tikėtinus nuostolius. Juo taip pat siekiama užtikrinti, kad pajamų

pripažinimo modelis būtų racionalesnis, kaip pagal 15-ąją TFAS, ir padidinti palyginamumą tarp skirtingų sektorių.

Galiausiai, įgyvendindamas *geresnės komunikacijos* projektą TFAS fondas taip pat svarsto, kaip būtų galima patobulinti pagal TFAS rengiamų finansinių ataskaitų pateikimą ir taip padidinti galimybes palyginti veiklos rodiklius. 2019 m. ketinama surengti viešas konsultacijas dėl TASV pasiūlymų.

Todėl, Komisijos tarnybų vertinimu, TFAS fondas savo vykdyta standartų nustatymo veikla padėjo padidinti finansinių ataskaitų skaidrumą ir palyginamumą, taigi padėjo užtikrinti efektyvesnį ES kapitalo rinkos veikimą.

Užtikrinimas, kad tarptautiniu lygmeniu taikomi apskaitos standartai tiksliau atitiktų pagrindinį tikslą parengti vieną apskaitos standartų rinkinį

2014–2018 m. TFAS buvo toliau įgyvendinami ir pripažįstami tarptautiniu mastu – juos pradėta reikalauti taikyti dar trisdešimtyje šalių, daugiausia Afrikos žemyne. Iš 2018 m. TFAS fondo atliktos apklausos dėl TFAS taikymo visame pasaulyje matyti, kad iš 166 apklaustų šalių 87 proc. reikalauja taikyti TFAS bent iš viešai atskaitingų įmonių. Tačiau kai kuriose didelėse kapitalo rinkose (Japonijoje, JAV) taikyti TFAS nereikalaujama ir juos leidžiama taikyti tik nacionaliniams ar užsienio emitentams. Kitose didelėse šalyse, pavyzdžiui, Kinijoje ir Indijoje, įgyvendinta tik nacionalinių apskaitos standartų suderinimo su TFAS programa, tačiau pagal ją gali nebūti užtikrinamas visapusiškas standartų derėjimas su TASV paskelbtais standartais. Nors pagal bendrą TASV ir FASV standartų nustatymo programą pasiekta esminė pajamų pripažinimo ir nuomos sutarčių konvergencija, finansinėms priemonėms ir draudimo sutartims programa nebetaikyta.

Dėl to, nepaisant kai kurių apribojimų, Sąjungos programa padėjo pasiekti, kad TFAS būtų pripažinti visame pasaulyje kaip pavyzdinis finansinių ataskaitų teikimo modelis.

Užtikrinimas, kad nustatant tarptautinius standartus būtų tinkamai atsižvelgiama į Sąjungos interesus Prie šių interesų reikėtų priskirti atsargumą, reikalavimo pateikti tikrą ir teisingą vaizdą laikymąsi, būtinybę atsižvelgti į standartų poveikį finansiniam stabilumui ir ekonomikai.

Remiantis TFAS fondo įstatais, Tarptautinių apskaitos standartų valdyba turi visapusišką teisę, pasikonsultavusi su Fondo patikėtiniais ir Patariamąja taryba, rengti ir vykdyti techninę darbotvarkę, taip pat kas penkerius metus rengti viešas konsultacijas. Europos Sąjungai TFAS fonde atstovauja tik Stebėsenos valdybos narys, ji taip pat stebėtojo teisėmis dalyvauja Standartų patiriamosios tarybos darbe, tad negali daryti tiesioginės įtakos standartų nustatymui.

Dėl to Europos suinteresuotųjų subjektų nuomonės reikia pranešti pagal TFAS fondo tinkamos procedūros vadove nustatytą tvarką. Vadove konkrečiai reikalaujama, kad Tarptautinių apskaitos standartų valdyba surinktų išvalgas apie galimą pasiūlymų priimti standartą poveikį ir paskelbti kiekvieno parengiamojo projekto arba galutinio standarto

poveikio analizę. Tinkamos procedūros vadovo reikalavimuose dėmesys sutelkiamas į tai, kaip patobulinti finansinių ataskaitų teikimą ir kaip įvertinti tikėtinas naudotojų ir rengėjų reikalavimų laikymosi išlaidas, tačiau platesnis TFAS poveikis finansiniam stabilumui, ekonomikai arba tvarumui lieka nuošalyje.

2013 m. TFAS fondas sukūrė patariamąją struktūrą (Poveikio analizės konsultacinę grupę), kuriai pavesta padėti TASV stiprinti poveikio analizės metodiką. Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad tam tikra pažanga padaryta analizuojant poveikį, susijusį su 16-ojo TFAS *Nuoma* paskelbimu. Konkrečiai išanalizuoti ekonominiai susirūpinimą keliantys klausimai dėl standarto poveikio įmonių skolinimo išlaidoms, skolos susitarimams (remiantis išvadomis, padarytomis per EFRAG tyrimą), bankų reguliuojamojo kapitalo reikalavimams ir smulkesnių įmonių galimybei gauti finansavimą. 2019 m. TFAS fondas, vykdydamas savo Tinkamos procedūros vadovo peržiūrą, pradėjo viešas konsultacijas. Vadove numatyta, kad poveikio analizė turėtų būti atliekama per visą TASV standartų nustatymo procesą ir kad reikia apsvarstyti galimą naujų TFAS naudą ilgalaikiam finansiniam stabilumui. Tačiau pagal jį Valdyba neprivalo vertinti finansinių ataskaitų teikimo pakeitimo galimų bendresnių ekonominių arba kitų padarinių.

Dėl tikro ir teisingo vaizdo pateikimo principo pažymėtina, kad 2018 m. kovo mėn. TASV paskelbė patikslintus Konceptualiuosius finansinės atskaitomybės pagrindus, t. y. Valdybai neprivalomas TFAS rengimo gaires. Nors Konceptualiųjų pagrindų Europos Sąjunga netvirtino, juose apibrėžti kokybiniai naudingos finansinės informacijos ypatumai, todėl tai yra koncepcinis pagrindas, padedantis laikytis tikro ir teisingo vaizdo pateikimo principo. Patikslintuose pagrinduose paaiškinta, kad teikiama informacija turėtų padėti naudotojams įvertinti, kaip vadovybė valdo subjekto ekonominius išteklius, ir konkrečiai paaiškinta, kad atsargumo principo laikymasis (apibrėžta, kad tai yra atsargumas priimant sprendimus, kai yra abejonių) padeda užtikrinti finansinių ataskaitų sąžiningumą.

Paramos gavėjų finansinio nepriklausomumo nuo privačiojo sektoriaus ir ad hoc šaltinių didinimas, taip didinant paramos gavėjų pajėgumus ir patikimumą

TFAS fondo išteklių raida					
Sumos mln. GBP	2018 m.	2017 m.	2016 m.	2015 m.	2014 m.
Gautas finansavimo įnašas	22,0	25,1	24,1	21,3	22,6
Pajamos iš leidinių	8,6	6,6	6,1	5,8	5,5
Grynosios pajamos	2,9	8,7	3,2	2,7	3,7
Tarptautinių apskaitos įmonių įnašai	5,4	8,7	7,7	7,0	6,4
Vidutinis darbuotojų skaičius	142	134	137	139	136

TFAS fondo finansavimo paskirstymas					
Finansinio įnašo mokėtojos	2018 m.	2017 m.	2016 m.	2015 m.	2014 m.
Tarptautinės apskaitos įmonės	24,0 %	34,7 %	31,3 %	33,0 %	28,5 %
Europos Komisija	18,5 %	16,5 %	15,6 %	15,4 %	13,6 %
ES valstybės narės (išskyrus Jungtinę Karalystę)	13,6 %	12,4 %	11,9 %	12,6 %	12,7 %
Jungtinė Karalystė	3,6 %	3,5 %	3,5 %	4,1 %	3,8 %
Iš viso Europos Sąjunga	35,8 %	32,4 %	31,0 %	32,2 %	30,2 %
Azija ir Okeanija	32,7 %	25,6 %	29,0 %	25,2 %	24,5 %
Šiaurės ir Pietų Amerika	6,1 %	5,8 %	6,6 %	7,9 %	15,0 %
Afrika	0,6 %	0,5 %	1,2 %	0,9 %	0,8 %
Kita	0,8 %	0,9 %	0,9 %	0,8 %	1,0 %

TFAS fondas daugiausia finansuojamas iš šalių savanoriškų įnašų (įnašas paprastai nustatomas kaip tam tikra procentinė bendrojo vidaus produkto dalis) ir tarptautinių apskaitos įmonių savanoriškų įnašų. Dėl tokio mechanizmo Fondo pajamos yra nepastovios. Todėl 2014–2018 m. bendrų įnašų, apie kuriuos pranešta, stabilumas maskuoja tai, kad labai sumažėjo JAV įnašai (nuo 15 proc. 2014 m. iki 6,1 proc. viso finansavimo 2018 m.), o tą sumažėjimą iš dalies atsvėrė Europos Sąjungos finansinės paramos ir Kinijos finansinės paramos padidėjimas (atitinkamai nuo 13,5 iki 18,5 proc. ir nuo 8 iki 11 proc.). 2014–2018 m. laikotarpiu Fondas nuolat ataskaitose nurodė, kad jo pajamos viršija išlaidas ir kad jis sustiprino savo finansinę būklę sukaupdamas 21 mln. GBP rezervą. Taip pat padidėjo paties Fondo generuojamos pajamos, gaunamos iš leidybos veiklos ir licencijų išdavimo. Tačiau tam, kad galėtų užtikrinti subalansuotą finansinę būklę, jis vis dar yra priklausomas nuo tarptautinių apskaitos tinklų įnašų.

Skaidrumo ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo standartų nustatymo ir tvirtinimo procese didinimas

2015 m. Komisijos tarnybų darbiniam dokumente, pridėtame prie Reglamento Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo vertinimo ataskaitos, nustatyta, kad TFAS fondas savo veikloje laikosi aiškiai apibrėžtų ir skaidrių standartų nustatymo procedūrų²¹. Procedūros apžvelgtos Komisijos metinėje ataskaitoje dėl TFAS fondo veiklos. 2013 m. vasario mėn. Fondo tinkamos procedūros vadovas buvo iš esmės pertvarkytas.

2014–2018 m. laikotarpiu tinkamos procedūros reikalavimai iš esmės nepakito. Tačiau TASV parengė antrąją ir trečiąją peržiūras po 3-iojo TFAS *Verslo jungimai* ir 13-ojo TFAS *Vertinimas tikraja verte* įgyvendinimo. Peržiūrų dokumentuose pabrėžti kai kurie 3-iojo TFAS įgyvendinimo sunkumai, ypač susiję su prestižo apskaitos sudėtingumu ir kai kuriais susirūpinimą keliančiais klausimais dėl 13-ajame TFAS nustatytų atskleidimo reikalavimų. Šios išvados šiuo metu yra nagrinėjamos vykdamas į Fondo darbo planą įtrauktus tikslinius tyrimų projektus. 2017 m. TFAS fondo patikėtiniai užsakė išorinį suinteresuotųjų subjektų nuomonės apie fondą tyrimą. Iš rezultatų paaiškėjo, kad labai vertinamas Fondo nepriklausomumas ir skaidrumas²².

Kalbant apie skaidrumo registrus, pažymėtina, kad nuo 2019 m. gruodžio mėn. TFAS fondas kas ketvirtį skelbs ryšių su suinteresuotaisiais subjektais registrą. Registre bus saugoma visa informacija apie TASV valdybos narių bendravimą su išorės šalimis, trukusį ilgiau negu 30 minučių.

EFRAG

4.2.3. PAGRINDINIAI EFRAG PASIEKTI REZULTATAI

2014–2018 m. EFRAG, vadovaudamasi 2013 m. spalio mėn. Ph. Maystadto ataskaitoje išdėstytais rekomendacijomis, įgyvendino vidaus reformą. Reforma baigta 2016 m. liepos mėn., EFRAG valdybos pirmininku paskyrus Jeaną-Paulį Gauzesą. EFRAG toliau vykdė vertinimus, ar TFAS atitinka TAS reglamento techninius kriterijus, įskaitant tikro ir teisingo vaizdo pateikimo principą, kad galėtų teikti nuomonę dėl jų tvirtinimo, taip pat griežtino vertinimą, ar nauji arba siūlomi finansinės atskaitomybės reikalavimai padeda saugoti visuomenės gerovę. Ypač paminėtini šie svarbiausi pasiekti rezultatai:

- EFRAG darbas rengiant nuomonę dėl 17-ojo TFAS *Draudimo sutartys* patvirtinimo ir jai pagrįsti parengta nuodugni poveikio analizė, kurioje pateiktas išsamus 11 draudikų atvejų tyrimas, supaprastintas 49 draudikų atvejų tyrimas, naudotojų informavimo veikla;
- 2017 m. nuomonė dėl 16-ojo TFAS *Nuoma* patvirtinimo;

²¹ SWD(2015) 120 *final*, p. 58.

²² <https://www.ifrs.org/-/media/feature/groups/trustees/ifrs-reputation-research-report-jul-2017.pdf?la=en>

- EFRAG atlikta (bandomoji) TASV diskusijoms skirto dokumento dėl finansinių priemonių, turinčių nuosavybės ypatybių, poveikio analizė;
- 9-ojo TFAS *Ilgalaikės investicijos* pasekmių tyrimo projektas;
- Europos laboratorijos sukūrimas 2018 m. rugsėjo mėn., kad vykdamas jos veiklą ir jai dalyvaujant būtų atsižvelgiama į pokyčius bendrovių ataskaitų, skaitmeninimo ir tvaraus finansavimo srityse.

Nuo 2019 m. iki šiol EFRAG darbo programa buvo iš esmės grindžiama TASV standartų nustatymo darbotvarka. EFRAG nuomonės dėl patvirtinimo tebėra svarbios, ypač turint galvoje TASV sprendimą apsvarstyti galimybę pataisyti 17-ąjį TFAS, pagal kurį reikalaujama, kad EFRAG parengtų raštą su pastabomis dėl pataisų ir kartu įvertintų poveikį jos nuomonės dėl standarto tvirtinimo projektui. Ji taip pat aktyviai prisideda prie Tvaraus augimo veiksmų plano įgyvendinimo – tiria nuosavybės priemonių apskaitos tvarką siekdama nustatyti galimus vertinimui tikrąja verte alternatyvius nuosavybės ir priemonių, turinčių nuosavybės ypatybių, portfelių apskaitos būdus. Galiausiai pažymėtina, kad EFRAG atidžiai seka TASV tyrimų veiklą, susijusią su prestižu, vertės sumažėjimu, finansinių ataskaitų pateikimu ir atskleidimo reikalavimais.

2018 m. įsteigta Europos bendrovių laboratorija skatins inovacijas bendrovių ataskaitų srityje, atsižvelgdama į Europos Komisijos Tvaraus augimo finansavimo veiksmų planą. 2018 m. gruodžio mėn. surengus viešą konkursą, buvo sudaryta pirmoji projekto darbo grupė, o 2019 m. vasario mėn. ši darbo grupė pradėjo dirbti.

4.2.4. KAIP VEIKSMINGAI EFRAG IKI ŠIOL SEKĖSI SIEKTI UŽSIBRĖŽTŲ TIKSLŲ ARBA DARYTI PAŽANGĄ JŲ SIEKIANT?

Nors visą EFRAG pažangą įvertinti išmatuojamais rodikliais yra sudėtinga, pažymėtina, kad EFRAG pasiekė konkrečių laimėjimų pagal savo kompetenciją rengdama pagrįstas nuomones Europos Komisijai ir atstovaudama Europos pozicijai dėl finansinės atskaitomybės tarptautinėje arenoje.

Pagrindinės išvados

Sąjungos interesų apsauga

Dėl EFRAG iki šiol pasiektų rezultatų kokybės ir įtakos matyti, kad jos vykdyta veikla pasižymi aukšta kokybe. Per paskutiniuosius penkerius metus EFRAG parengė išsamius visuomenės gerovės vertinimus ir analizavo svarbiausių standartų poveikį. EFRAG tiriamasis darbas buvo ypač svarbi Europos indėlio į tarptautinių apskaitos standartų rengimą dalis atsižvelgiant į suinteresuotųjų subjektų prioritetus. Per paskutiniuosius dešimt metų EFRAG paskelbė daugiau kaip 700 dokumentų, skirtų TFAS patobulinti. Suinteresuotieji subjektai patvirtino EFRAG vertę ir veiksmingumą.

ES įtaka TASV standartų nustatymo veiklai

Dėl EFRAG tinkamos procedūros kokybės (jos pagrindą sudaro įrodymais grindžiamų tyrimų darbotvarkė, pasiryžimas rengti konsultacijas ir reagavimas į visus TASV projektus nuo pat pradžių) jos įtaka diskutuojant dėl tarptautinių finansinių ataskaitų vertinamuoju laikotarpiu tikrai padidėjo. Be to, kad EFRAG prisidėjo prie TASV darbotvarkės, ji daugiau darbo vykdė savo iniciatyva – taip suteikė galimybę apsvarstyti standartų nustatymo ir finansinių ataskaitų teikimo kryptį ateityje. EFRAG pavyko užtikrinti, kad, prieš TASV priimant svarbius sprendimus, būtų tinkamai atsižvelgta į konkrečias Europos aplinkybes. EFRAG parengti dinamiško rizikos vertinimo²³ ir prestižo apskaitos²⁴ projektai yra puikūs EFRAG įtakos TASV pavyzdžiai (nors pagal juos TASV dar nesiėmė konkrečios standartų nustatymo veiklos).

EFRAG nepriklausomumas

EFRAG finansavimo struktūros pagrindą sudaro privačiojo ir viešojo finansavimo modelis, o didžiąją dalį finansavimo skiria EK. Per penkerių metų laikotarpį šiek tiek pakito tik Europos Komisijos finansavimas. Jis sudaro ne daugiau kaip 60 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, tačiau EFRAG kasmet deklaruoja skirtingą faktinių išlaidų sumą, tad bendras finansavimas kinta. Nacionalinių organizacijų įnašai sudaro apie trečdalį viso EFRAG finansavimo. Iš šios sumos 82 proc. skiria keturios valstybės narės, tačiau tai nereiškia, kad jos daro dominuojančią įtaką EFRAG. Apskritai naujoji valdymo struktūra ir finansavimo diversifikavimas po Ph. Maystadto reformos veikė tinkamai, padidėjo organizacijos patikimumas ir pagerėjo reputacija, tačiau nepriklausomumas nesumažėjo.

EFRAG skaidrumo didinimas ir valdymo gerinimas

Ši sritis nuolat tobulinama. Bendri EFRAG veiklos didinant skaidrumą ir tobulinant valdymą rezultatai buvo labai teigiami.

Pagrindinės išvados

- ✓ EFRAG valdyba visas savo išvadas pasiekė bendru sutarimu, remtis daugumos balsavimu neprireikė.
- ✓ Viešos tinkamos procedūros skaidrumas buvo toliau didinamas.
- ✓ Skirtingesnė Naudotojų komisijos, taip pat EFRAG valdybos ir EFRAG TEG sudėtis tiek geografiniu, tiek profesinės patirties požiūriais užtikrina, kad EFRAG deramai atsižvelgtų į daugybę skirtingų požiūrių.
- ✓ EFRAG generalinei asamblėjai prižiūrint kasmet atliekama jos narių veiklos rezultatų ir veiksmingumo peržiūra parodė, kad apskritai valdymo struktūra veikė tinkamai.
- ✓ Su interesų konfliktais susijusių problemų nenustatyta.
- ✓ Visi EFRAG valdybos, EFRAG techninių ekspertų grupės (EFRAG TEG) ir EFRAG standartus nustatančių institucijų konsultacinio forumo (EFRAG CFSS) posėdžiai

²³ „Dynamic Risk Management – How do banks manage interest rate risks?“, 2017 m. sausio mėn.

²⁴ „Goodwill impairment test: Can it be improved?“, 2018 m. kovo mėn. grįžtamoji informacija.

rengiami viešai, o nuo 2018 m. kovo mėn. juos galima stebėti internetu.

- ✓ Svarbių susitikimų darbotvarkės, posėdžių santraukos ir pagalbinių darbotvarkės dokumentai yra skelbiami EFRAG interneto svetainėje.
- ✓ EFRAG rengia viešas konsultacijas dėl pozicijų projektų, atlieka tyrimus vietoje ir kitų formų poveikio analizę, organizuoja informavimo renginius.
- Tačiau neišsklaidytos dvi abejonės:
  - dėl gebėjimo visapusiškai užfiksuoti visų Europos suinteresuotųjų subjektų (pvz., smulkiųjų naudotojų) nuomones;
  - dėl to, kad privalomas susitikimų su išorės suinteresuotaisiais subjektais skaidrumo registras dar neįdiegtas, tačiau jį kuriant nemažai pasistūmėta į priekį.

PIOB

4.2.5. PAGRINDINIAI PIOB PASIEKTI REZULTATAI

Per visą laikotarpį PIOB palaikė glaudžius ryšius su jos prižiūrimomis standartų nustatymo valdybomis, jų trimis konsultacinėmis patariamosiomis grupėmis, Atitikties patariamąja komisija, Kandidatūrų teikimo komitetu ir IFAC vadovais. Itin svarbus PIOB indėlis padėjo suintensyvinti diskusijas dėl naujų tarptautinių audito standartų rengimo, tad PIOB prisidėjo prie to, kad standartai labiau atitiktų viešąjį interesą, negu būtų atitikę be PIOB indėlio.

4.2.6. KAIP VEIKSMINGAI PIOB IKI ŠIOL SEKĖSI SIEKTI UŽSIBRĖŽTŲ TIKSLŲ ARBA DARYTI PAŽANGĄ JŲ SIEKIANT?

ES dotacija PIOB buvo būtina, kad būtų užtikrintas būtinausias PIOB nepriklausomumas nuo IFAC ir apskritai auditoriaus profesijos atstovų.

4.3. AR PROGRAMOS TIKSLAI VIS DAR AKTUALŪS, PAVYZDŽIUI, PAGAL IŠSAMUMĄ (NAUJUS POREIKIUS) ARBA TIKSLUMĄ (AR POREIKIAI PAKITO ARBA IŠNYKO)?

Pagrindinės išvados

Programos tikslai iš esmės tebėra aktualūs, nors trumpuoju ar vidutiniu laikotarpiu tikslo sukurti vieną tarptautinių apskaitos standartų rinkinį pasiekti greičiausiai nebepavyks. Tačiau, Komisijos tarnybų vertinimu, užtikrinimas, kad TFAS būtų pripažįstami tarptautiniu lygmeniu, tebėra naudingas tiems subjektams, kurie nori pritraukti kapitalo užsienio šalyse arba nemažą dalį savo veiklos vykdo tarpvalstybiniu mastu. Be to, turint galvoje poreikį veiksmingiau paskirstyti kapitalo rinkų išteklius tvariam augimui finansuoti, matyti, kad reikėtų garantuoti ilgalaikį EFRAG finansavimą, kad ji toliau galėtų vertinti, kiek TFAS prisidedama prie tvarumo, ir skleisti geriausios patirties pavyzdžius bendrovių ataskaitų ir nefinansinės informacijos teikimo srityse.

Visos Sąjungos bendrovių ataskaitų palyginamumo ir skaidrumo užtikrinimas

Finansavimo programos aktualumas pirmiausia yra paremtas pagal ES finansinės apskaitos strategiją 2002 m. priimtu TAS reglamentu. 2000 m. Komisijos komunikate Tarybai ir Europos Parlamentui²⁵ pabrėžta, kad esamos apskaitos direktyvos neatitinka įmonių, norinčių pritraukti kapitalo visoje Europoje arba tarptautinėse vertybinių popierių rinkose, poreikių, nes dėl apskaitos direktyvose įtvirtintų pasirinkimo galimybių skiriasi apskaitos metodikos, be to, visoje ES taikomos skirtingo griežtumo vykdymo užtikrinimo priemonės.

Šiuo atžvilgiu 2015 m. atliekant Reglamento Nr. 1606/2002 (TAS reglamento) taikymo vertinimą pabrėžta, kad dėl TFAS ES kapitalo rinkos ėmė veikti efektyviau, nes įmonių finansinės ataskaitos tapo skaidresnės ir jas lengviau palyginti tarpusavyje. Be to, apskaitos direktyvos nebuvo keičiamos nuo 2013 m., kai tuo tarpu pagal TAS reglamentą ES buvo priimti nauji TFAS: 15-asis TFAS *Pajamos pagal sutartis su klientais*, 9-asis TFAS *Finansinės priemonės* ir 16-asis TFAS *Nuoma*. Todėl, palyginti su apskaitos direktyvomis, TFAS, kaip vieno į reguliuojamos rinkos prekybos sąrašus įtrauktiems subjektams skirto apskaitos standartų rinkinio, aktualumas dar labiau padidėjo. Todėl, Komisijos tarnybų vertinimu, Europos finansavimo programos tikslai tebėra aktualūs.

Užtikrinimas, kad tarptautiniu lygmeniu taikomi apskaitos standartai tiksliau atitiktų pagrindinį tikslą parengti vieną apskaitos standartų rinkinį

Atsižvelgiant į ankstesniame skirsnyje išdėstytus apribojimus, susijusius su Tarptautinių apskaitos standartų valdybos ir JAV finansų apskaitos standartų valdybos bendros standartų nustatymo programos veiksmingumu ir visų pirma nutraukimu, artimiausiu metu greičiausiai nepavyks pasiekti tikslo sukurti vieną tarptautinių apskaitos standartų rinkinį. Tačiau 2016 m. JAV vertybinių popierių ir biržų komisija leido maždaug 525 užsienio emitentams (iš jų – maždaug 125 ES emitentams²⁶) teikti pagal TFAS parengtas metines finansines ataskaitas. Tuo prisidėta prie TFAS pripažinimo tarptautiniu lygmeniu kitose šalyse. Be to, tikslas didinti apskaitos standartų konvergenciją tebėra aktualus ir toms šalims, kurios nusprendė savo nacionalinius apskaitos standartus suvienodinti su TFAS (pavyzdžiui, Kinijos Liaudies Respublikai).

Atitinkamai Komisijos tarnybos pripažįsta, kad artimiausiu metu tolesnės TFAS taikymo pažangos greičiausiai nebus padaryta. Tačiau užtikrinimas, kad TFAS būtų pripažįstami tarptautiniu lygmeniu, tebėra naudingas ES įmonėms, norinčioms pritraukti kapitalo užsienio šalyse arba nemažą dalį veiklos vykdančioms tose užsienio šalyse, kuriose reikalaujama arba leidžiama taikyti TFAS.

Užtikrinimas, kad nustatant tarptautinius standartus būtų tinkamai atsižvelgiama į Sąjungos interesus

Šis politikos tikslas tiesiogiai išplaukia iš sprendimo atsakomybę už finansinės atskaitomybės reikalavimų nustatymą perduoti nepriklausomai nevyriausybinei organizacijai, kuri nėra tiesiogiai atskaitinga Europos Sąjungai. TFAS fondo valdymas organizuotas taip, kad Patikėtinių valdybos nariai ir Tarptautinių apskaitos standartų valdybos nariai yra skiriami pagal geografinius kriterijus. 2015 m. Fondas surengė viešas konsultacijas dėl jo valdymui taikomo geografinio paskirstymo. Kai kurie suinteresuotieji subjektai, įskaitant Europos

²⁵ COM(2000) 359 galutinis.

²⁶ <https://www.sec.gov/divisions/corpfin/international/foreigngeographic2015.pdf>

Komisiją, teigė, kad narystė turi atspindėti įsipareigojimą priimti TFAS ir santykinę Fondo finansavimo įnašo dalį. Tačiau Fondas dar kartą patvirtino, kad nariai turėtų būti skiriami atsižvelgiant į pasaulio kapitalo rinkas ir laikantis geografinės pusiausvyros reikalavimų išlaikyti tolygų atstovavimą Azijai ir Okeanijai, Europai ir Amerikai.

Dėl to, atsižvelgdamos į menką pažangą kuriant tokią valdymo struktūrą, kuri atspindėtų tai, kaip faktiškai TFAS yra taikomi įvairiose šalyse ir kiek tos šalys prisideda prie Fondo finansavimo, Komisijos tarnybos vertina, kad politikos tikslas užtikrinti tinkamesnę Fondo veiklos priežiūrą tebėra ypač svarbus ir priimant standartus, ir per jų nustatymo procesą. Tai visų pirma reiškia, kad EFRAG įgaliojimai daryti įtaką paskesnėms diskusijoms dėl tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų vis dar yra vienas svarbiausių programos aspektų, siekiant prisidėti prie duomenimis pagrįsto standartų nustatymo, remiantis kiekybiniais poveikio vertinimais.

Paramos gavėjų finansinio nepriklausomumo nuo privačiojo sektoriaus ir ad hoc šaltinių didinimas, taip didinant paramos gavėjų pajėgumus ir patikimumą

Per vertinamąjį laikotarpį TFAS fondas pranešė apie nuolat gaunamą pelną ir sukauptus rezervas, kurių pakaktų penkiolikos mėnesių veiklos išlaidoms padengti²⁷. Jo paties periodiškai generuojamos pajamos pagal sudaromas licencijų sutartis taip pat padidėjo. Tačiau TFAS fondo patikėtiniams nepavyko įgyvendinti įnašų stabilumo užtikrinimo plano, pagal kurį įnašai būtų skaičiuojami pagal atitinkamos šalies bendrąjį vidaus produktą. Dėl to didžiąją Fondo finansavimo dalį vis dar sudaro kasmetiniai savanoriški įnašai. Be to, per šį laikotarpį JAV vertybinių popierių ir biržų komisija nutraukė finansinę paramą Fondui, tad iš tarptautinių apskaitos tinklų gaunamo finansavimo santykinė dalis padidėjo ir 2015–2017 m. ji sudarė beveik vieną trečdalį viso Fondo finansavimo, o 2018 m. – 24 proc.²⁸

Dėl EFRAG pažymėtina, kad po Ph. Maystadto reformos diversifikavus jos finansavimą ir valdymo struktūrą, pasitikėjimas EFRAG, kaip Europos viešojo intereso labai veikiančia organizacija, padidėjo. Iki šiol tai darė teigiamą poveikį tam, kaip EFRAG daro įtaką TFAS. Šiandien EFRAG finansavimo struktūrą daugiausia sudaro ES ir nacionalinių organizacijų įnašai, t. y. 85 proc. EFRAG finansinių išteklių. Tačiau dėl „Brexit’o“ ir dėl to, kad Jungtinės Karalystės reguliavimo institucija (FRC) greičiausiai pasitrauks, EFRAG finansinio nepriklausomumo klausimas taps aktualesnis, siekiant užtikrinti, kad EFRAG galėtų vykdyti savo įgaliojimus.

Dėl PIOB pažymėtina, kad jos finansavimo šaltiniai yra įvairūs: didelį įnašą skiria IFAC, tačiau šis įnašas yra mažesnis už Reglamente nustatytą dviejų trečdalių ribą.

Dėl to, Komisijos tarnybų vertinimu, paramos gavėjų finansinio nepriklausomumo užtikrinimas apskritai tebėra aktualus tikslas.

Priežiūra, kaip Tarptautinė buhalterijų federacija priima tarptautinius audito standartus ir vykdo kitą viešajam interesui svarbią veiklą

²⁷ Remiantis 2018 m. finansinėmis ataskaitomis.

²⁸ Ši dalis 2018 m. sumažėjo daugiausia dėl naujos licencijavimo tvarkos, pagal kurią licencijavimo pajamos yra pripažįstamos vietoj savanoriško finansinio įnašo.

PIOB yra atsakinga už tarptautinių standartų nustatymo proceso tinkamos procedūros audito, užtikrinimo, švietimo ir etikos srityse stebėseną.

Tiesiogiai arba netiesiogiai TAS taikomi visose ES valstybėse narėse. Reikalinga sklandžiai veikianti PIOB, kuri prižiūrėtų standartų nustatymo valdybas ir užtikrintų, kad nauji arba taisomi standartai būtų rengiami atsižvelgiant į viešąjį interesą, t. y. kad juose būtų atsižvelgta į suinteresuotųjų subjektų poreikius, kad už standartų rengimą būtų atsiskaitoma, o pats procesas būtų skaidrus, taip pat kad auditoriaus profesijos atstovų prioritetai būtų suderinti su visų kitų suinteresuotųjų subjektų (įskaitant investuotojus ir kitus finansinių ataskaitų naudotojus) prioritetais.

Skaidrumo ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo standartų nustatymo ir tvirtinimo procese didinimas

Komisijos tarnybų vertinimu, sąžiningų ir skaidrių konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis užtikrinimas tebėra pagrindinė standartų nustatymo ir tvirtinimo procesų grandis, reikalinga tam, kad būtų tinkamai atsižvelgta į visų Europos suinteresuotųjų subjektų nuomones visais paramos gavėjų tinkamos procedūros etapais.

Ar iškilo naujų poreikių?

Komisijos tarnybos nustatė du naujus su Sąjungos programa susijusius poreikius: didėjančią elektroninės prieigos prie finansinės informacijos poreikį ir poreikį veiksmingiau paskirstyti kapitalo rinkų išteklius tvariam augimui finansuoti.

Elektroninės prieigos prie finansinės informacijos poreikis

2013 m. Skaidrumo direktyva buvo iš dalies pakeista – nustatytas reikalavimas iki 2020 m. sausio 1 d. pradėti rengti vieno elektroninio formato metines finansines ataskaitas, kad būtų sukurtos palankesnės sąlygos tarpvalstybinėms investicijoms ir kad investuotojai galėtų lengvai susipažinti su teisės aktuose nustatyta informacija. 2019 m. gegužės 29 d. Europos Komisija priėmė vieno Europos elektroninio formato techninį reguliavimo standartą. Jame nustatyta, kad taksonomija, naudojama pagal TFAS parengtoms konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms žymėti, turi atitikti TFAS fondo palaikomą TFAS taksonomiją.

TFAS taksonomija atitinka TFAS pateikimo ir duomenų atskleidimo reikalavimus. Fondas ją kasmet atnaujina. Atsižvelgdami į 2015 m. surengtų viešų konsultacijų rezultatus, Patikėtiniai 2016 m. birželio mėn. parengė Fondo tinkamos procedūros vadovo priedą ir jame išdėstė būtinus TFAS taksonomijos palaikymo veiksmus. Ypač pažymėtina tai, kad jame numatyta, jog taksonomija yra atnaujinama priėmus naują standartą arba pataisius standartą po viešų konsultacijų (kurios pradedamos ne vėliau kaip po galutinės standarto redakcijos paskelbimo).

Veiksmingesnis kapitalo rinkų išteklių paskirstymas tvariam augimui finansuoti

vertinamu laikotarpiu, atsižvelgiant į JT darnaus vystymosi tikslus (2015 m.) ir Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos (2016 m.), perėjimas prie tvarios ekonomikos priskirtas prie svarbiausių politinės darbotvarkės punktų, dėl to verslo ir investicijų tvarumui imta skirti vis daugiau dėmesio. Tai savo ruožtu tapo paskata didinti įmonių informacijos apie tvarumą skaidrumą ir dėl to iškilo naujų klausimų dėl TFAS poveikio. 2018 m. Aukšto lygio ekspertų grupės ataskaitoje dėl tvarios Europos ekonomikos finansavimo pabrėžta, kad TFAS galbūt nėra palankūs ilgalaikėms investicijoms.

Dėl to teikdama 2018 m. Tvaraus augimo finansavimo veiksmų planą Europos Komisija paprašė EFRAG apsvarstyti galimybę patobulinti ilgalaikių investicijų į nuosavybės priemones apskaitos tvarką, o pati įsipareigojo prašyti, kad priimant naujus TFAS arba koreguojant esamus TFAS atitinkamais atvejais būtų vertinamas poveikis tvarioms investicijoms. Šios iniciatyvos tikslas yra neleisti, kad TFAS nustatyta apskaitos tvarka stabdytų ilgalaikio finansavimo, kuris yra reikalingas, kad būtų pereita prie tvarios ekonomikos, skyrimą.

2019 m. TASV pirmininkas pabrėžė, kad TFAS fondas nėra pasirengęs pradėti dirbti tvarumo ataskaitų srityje ir turėtų sutelkti dėmesį į investuotojų poreikius žinoti finansinę informaciją. Tačiau jis pripažino, kad tvarumo klausimai gali daryti poveikį finansinių ataskaitų teikimui, ir pasiūlė, kad tais atvejais, kai tai yra finansiniu požiūriu svarbu, tvarumo klausimai būtų sprendžiami pertvarkius Vadovybės pastabas dėl taikomos praktikos. Šiose pastabose dėl taikomos praktikos išdėstomos teisiškai neprivalomos gairės dėl bendrosios informacijos, kaip aiškinti finansines ataskaitas. Ypač paminėtinos įžvalgos dėl įmonės strategijos ir padarytos pažangos ją įgyvendinant.

Taigi, TASV sprendimas rengiant TFAS nenagrinėti poveikio tvarumui reiškia, kad EFRAG veiklos rengiant nuomones dėl patvirtinimo mastas išsiplės, nes reikia užtikrinti, kad ši Europos visuomenės gerovės sritis būtų tinkamai apsaugota. Šiuo atžvilgiu EFRAG 2018 m. jau pateikė dvi technines nuomones dėl to, kaip galima patobulinti 9-ojo TFAS *Finansinės priemonės* reikalavimus ilgalaikėms investicijoms į nuosavybės priemones ir ateityje toliau stengsis apibrėžti galimą vertinimui tikrąją verte alternatyvią nuosavybės priemonių ir priemonių, turinčių nuosavybės ypatybių, apskaitos tvarką.

Be to, kadangi EFRAG veikla, susijusia su ne finansinės informacijos teikimu, ateityje bus logiškai papildomi jos įgaliojimai, šiai veiklos sričiai reikėtų skirti pakankamai išteklių. Todėl reikėtų, kad būsimoje Bendrosios rinkos programoje (ji priklausys nuo derybų dėl kitos DFP) būtų numatyta lanksti finansavimo tvarka, užtikrinanti, kad minėta veikla taip pat būtų finansuojama.

4.4. AR PROGRAMA NUOSEKLIAI DERA SU KITOMIS ES POLITIKOS SRITIMIS, AR PARAMOS GAVĖJŲ VYKDOMA VEIKLA KURIAIS NORS ASPEKTAIS NEDERA (NUOSEKLUMAS)?

Pagrindinės išvados

Paramos gavėjų veikla yra nuosekli ir visapusiškai atitinka ES tikslą stiprinti kapitalo rinkų sąjungą.

Paramos gavėjų vykdytos veiklos nuoseklumas

ES finansavimo programos paskirtis finansinės atskaitomybės srityje yra skatinti taikyti vieną tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų rinkinį, taip pat apsaugoti Europos piliečių interesus ir siekti ES viešosios politikos tikslų. Šių dviejų vienas kitam galinčių prieštarauti tikslų suderinimas priklauso nuo to, ar EFRAG gali bendradarbiauti su TASV kuo ankstesniu standartų nustatymo etapu ir išspręsti Europos suinteresuotiesiems subjektams susirūpinimą keliančius klausimus. Šiuo atžvilgiu ataskaitoje daroma išvada, kad EFRAG sėkmingai vykdė įgaliojimus laiku daryti įtaką TASV, prieš patvirtinant naują standartą. Tačiau ataskaitoje taip pat pabrėžiama, kad EFRAG ateityje gali būti itin sudėtinga vykdyti įgaliojimus, nes TASV, rengdama TFAS, tvarumo klausimų atskirai nenagrinėja ir iš jos nėra reikalaujama sistemingai vertinti naujo apskaitos standarto priėmimo pasekmes, išskyrus tai, kas yra susiję su finansinių ataskaitų teikimo tobulinimu ir tikėtinomis įgyvendinimo išlaidomis.

Remdamiesi savo analize, pažymime, kad reikia tinkamai apsvarstyti skirtumą tarp Sąjungoje taikomos platesnės „visuomenės gerovės“ sampratos, išdėstytos TAS reglamente, ir siauresnės finansinių ataskaitų teikimo kokybinio tobulinimo sampratos, kuria vadovaujasi TASV, ypač turint galvoje bendresnį ES tikslą pereiti prie tvaresnės ekonomikos. Dėl to per TASV paskelbtų TFAS tvirtinimo procedūrą gali prireikti suteikti daugiau lankstumo ir leisti aiškiai apibrėžtomis aplinkybėmis iš dalies pakeisti konkrečias naujo standarto arba jo aiškinimo nuostatas, jeigu jos prieštarautų ES bendresniems politikos tikslams.

Derėjimas su kitais viešosios politikos tikslais

Sąjungos programos paskirtis finansinės atskaitomybės srityje yra papildyti TAS reglamentą ir užtikrinti, kad TFAS fondo skelbiami nauji apskaitos standartai, prieš Europos Sąjungai juos priimant, atitiktų patvirtinimo kriterijus. Tokiu būdu ja taip pat netiesiogiai prisidedama prie bendresnių tikslų užtikrinti, kad Sąjungos kapitalo rinkos veiktų efektyviai ir ekonomiškai, ir didinti kapitalo judėjimo laisvę vidaus rinkoje. Skirsnyje apie svarbą išdėstytoje analizėje pabrėžiama, kad programa vis dar visapusiškai dera su ES įmonių viešosios atskaitomybės sistemų struktūra, kurios pagrindą sudaro tai, kad į prekybos sąrašus įtrauktoms ir neįtrauktoms įmonėms yra taikomi skirtingi reikalavimai. Siekis faktiškai sukurti ir palaikyti į kapitalo rinką besiorientuojančioms įmonėms skirtą suderintą finansinės atskaitomybės sistemą yra itin svarbus tam, kad kuriant kapitalo rinkų sąjungą būtų sukurta integruota finansinių paslaugų rinka.

Žinodami, kad veikia nepriklausoma audito priežiūros institucija, investuotojai (ir plačioji visuomenė) gali jaustis ramūs, kad audito standartai yra aukštos kokybės ir parengti atsižvelgiant į viešąjį interesą. ES dotacija skiriama motyvuojant tuo, kad TAUSV tarptautiniai audito standartai yra plačiai taikomi ES valstybėse narėse. Tačiau, nepaisant tam tikros iš pradžių padarytos pažangos ir didesnės PIOB finansavimo šaltinių įvairovės,

susirūpinimą kelia tai, kad kitų viešųjų rėmėjų tebėra nedaug, o neseniai jų dar pamažėjo. Todėl sukurti PIOB diversifikuoto finansavimo modelį, pagal kurį PIOB būtų finansuojama ne tik auditorių, bet ir naudotojų, investuotojų, reguliavimo institucijų ir tarptautinių organizacijų įnašais ir vidutiniu–ilguoju laikotarpiu finansavimas būtų tvarus, tebėra sudėtinga. Kartu pažymėtina, kad, be tolesnės ES ir kitų viešųjų rėmėjų pagalbos, PIOB vėl atsidurtų tokioje padėtyje, kokioje buvo 2010 m., kai finansiškai buvo visiškai priklausoma nuo IFAC. Tai būtų didelis žingsnis atgal, pakirstų visų valdymo ir priežiūros sistemos patikimumą ir kiltų rizika, kad sumažės visuomenės pasitikėjimas TAUSV audito standartais.